

Helsinki info

• Numero 1 • 24.2.2008 •

Julkinen tiedote •

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä puolustaa kaupunkimaista elämäntapaa.

Sanataideopettajan Helsinki kuulostaa kivistä kortteleista kopisevilta kengiltä.

Kultur ger kraft och hälsa.

Skådespelaren Jussi Lehtonen tolkar Shakespeare i en en monolog om livets väsentligheter.

Määrää ja laatua asumiseen

”Asunto tekee ihmisistä tasa-arvoisia”, sanoo Vailla vakinaista asuntoa -yhdistyksen puheenjohtaja **Sanna Lehtonen** (ks. s. 4). Asunto – oma koti – on perushyödyke, jonka puuttuminen tekee ihmisestä sosiaalisen hylkiön. Joidenkin pudotessa asuntomarkkinoilta kokonaan toisessa ääripäässä parempiosaiset etsivät yhä erikoisempia ja yllellisempiä koteja itselleen.

Helsinki paneutuu nyt vakavasti asumisen moninaisiin ongelmiin. Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen apulaiskaupunginjohtajana tammikuussa aloittanut **Hannu Penttilä** (ks. s. 9) peräänkuuluttaa parempaa asumiskulttuuria laidasta laitaan.

Kaupunginvaltuuston vasta hyväksymä Maankäytön ja asumisen ohjelma vuosille 2008–2017 asettaa tavoitteeksi asuntotuotannon määrän nostamisen 5 000 asuntoon vuodessa. Tavoite on kunnianhimoinen, mutta ei mahdoton saavuttaa kaupungissa, jossa suuria maa-alueita on vapautumassa satama- ja teollisuuskäytöstä ja tiivistämisen varaa löytyy nykyistenkin rajojen sisältä, minkä lisäksi Lounais-Sipoon liittäminen Helsinkiin tuo 30 neliökilometriä lisää pinta-alaa.

Kaupungin omana tuotantona suunnitellaan rakennettavaksi 1 500 asuntoa vuosittain. Riittävän suuri, monipuolinen ja erityyppisten väestöryhmien kysyntää vastaava vuokra-asuntokanta nähdään välttämättömyytenä niin nykyisten helsinkiläisten kuin tänne esimerkiksi työn perässä muuttavien kannalta. Niinpä vuosittaisesta uustuotannosta 40 prosenttia halutaan toteutettavaksi erityyppisenä vuokra-asuntotuotantona.

Asumisen monimuotoisuuden vaatimuksiin vastataan sekä kerrostalojen kehittämishankkeilla että panostamalla kaupunkimaisten pientalojen tuottamiseen. Erikoisuuksia etsiville suunnitellaan kelluvia koteja ja näyttäviä kaupunkihuviloita.

Mutta valoa pilkottaa myös vailla asuntoa eläville. Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen on pureuduttu valtakunnallisessa ohjelmatyöryhmässä Helsingin sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan **Paula Kokkosen** johdolla (ks. s. 6). Tavoitteeksi asetettu pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen vuoteen 2015 mennessä edellyttää pääkaupunkiseudulla noin 2 000 asunnon, tukiasunnon ja hoitopaikan osoittamista pitkäaikaisasunnottomille. Työryhmän ehdotusten mukaan asuntolatoiminta on tarkoitus vähitellen saatella historian hämääseen. Tänä vuonna järjestettävällä konseptikilpailulla haetaan uudentyyppisiä asumisyksiköitä ja palveluita pitkäaikaisasunnottomien tarpeisiin.

Osana asunnottomuuden ennaltaehkäisyä ehdotetaan 600 nuorisotasunnon rakentamista pääkaupunkiseudulle. Nämä asunnot olisi tarkoitettu kaikille nuorille. Erityisiä asumistarpeita on monilla väestöryhmillä opiskelijoista senioreihin. Yhteiskunnan tukea asumiseen ja palvelujen järjestämiseen arvioidaan tarvittavan etenkin huonokuntoisten vanhusten, kehitysvammaisten henkilöiden ja mielenterveyskuntoutujien parissa.

Ajattelutavan muutosta merkitsee asumisen ensisijaisuuden korostaminen: vasta kun ihmisellä on vakituinen koti – edes oma huone – hänelle voidaan mielekkäästi tarjota apua muiden ongelmien ratkaisemiseen.

Rita Ekelund

Monikulttuurisuus haastaa nuorisotyön lähtökohtia

Ensimmäinen kunnallista monikulttuurista nuorisotyötä käsittelevä tutkimus osoittaa, että nuorisotyön ikärajoihin, rasisminvastaisuuteen ja perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät kysymykset ovat yhä keskeisempiä nuorisotoiminnan moniarvoisuudessa.

Kuva Pertti Nisinen

Veronika Honkasalon, Anne-Mari Souton ja Leena Suurpään vuoden 2007 lopussa valmistuneessa tutkimuksessa pohditaan laaja-alaisesta näkökulmasta, miten monikulttuurisuus haastaa nuorisotyön totuttuja lähtökohtia, työtapoja ja arviointimalleja. ”Mikä tekee nuorisotyöstä monikulttuurisen? Kokemuksia, käytäntöjä ja haasteita 10 suurimmassa kunnassa” -tutkimusta varten haastateltiin 83 nuorisotyöntekijää Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Lahdessa, Kuopiossa, Tampereella, Oulussa, Jyväskylässä, Turussa ja Porissa.

Monikulttuurisuus haastaa yleisten ikäkäsitysten lisäksi nuorisotyön totuttuja ikärajoja. Tutkijat esittävät, että monikulttuurisissa nuorisotyöympäristöissä pitäisi lähtökohtana olla nuoren valmiudet toimia omaehtoisesti suomalaisella vapaa-ajan kentällä pikemminkin kuin biologinen ikä sinänsä. Haastattelut osoittavat, ettei sosiaalisen ikäkäsityksen soveltaminen nuorisotyön käytännöissä ole helppoa. Monikulttuurisuus venyttää suomalaista ikäkäsitystä myös yhteisöllisempään suuntaan. Monissa tutkimuskunnissa oli kokemuksia siitä, miten maahanmuuttajanuorten osallistuminen oli sisarusten yhteistä toimintaa.

Nuorten parissa työskentelevät eivät katsooneet rasisminvastaisuuden olevan keskeinen osa

omaa työtä, vaikka he tekisivät työtä eri etnisistä taustoista tulevien nuorten kanssa. Rasisminvastaisuus on harvoin nimetty koko nuorisotyön organisaatiota yhdistäväksi lähtökohdaksi siten, että nuorisotyöntekijöillä olisi käytössään yhteisiä linjauksia rasisminvastaisuuden soveltamiseen käytännön nuorisotyössä. Yksi tulevaisuuden haaste onkin se, miten monikulttuurisuudesta ja siihen sisältyvästä rasisminvastaisuudesta tehdään koko kunnan nuorisotoimintaa leikkaava periaate, tutkimuksessa todetaan.

Tutkimukset osoittavat, että perheiden kanssa tehtävä yhteistyö on erityisen olennaista monikulttuurisissa ympäristöissä niin maahanmuuttajanuorten saavuttamisen kuin vanhempien kanssa käytävien moniarvoisten kasvatuskustelujen näkökulmista. Luottamuksen rakentuminen vaatii tutustumista ja avointa yhteistoimintaa nuorten ja heidän vanhempiensa kanssa. Toiminnasta tiedottamisen tapoja laajentaa ja käyttää monikielistä tiedotusta. Yhteyden pitäminen maahanmuuttajayhteisöihin, esimerkiksi maahanmuuttajajärjestöihin, auttaa uusien nuorten rekrytoinnissa ja heidän elämäntilanteensa ymmärtämisessä.

● Tutkimuksen ovat rahoittaneet kymmenen suurimman kunnan nuorisotoimet ja se löytyy verkosta osoitteesta www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/kymppierho.pdf.

Sisälllys

Päätoimittajalta	2
Tutkittua	2
Asunto tekee ihmisistä tasa-arvoisia	4
Sanoin taidetta, sanoi Takkinen . . .	5
Uusia ratkaisuja asunnottomuuteen	6
Historiallinen liitos	7
Enemmän kaupunkia kaupunkiin	8
Laadukkaampaa asumista	9
Vapautta levyntäydeltä	10–11
Korttelikerho yhdistää ja virkistää	12
Teatterilla on taidetalkoot	13
Vähän vaivaa, paljon iloa	14
Isä ja poika maailmalla	15
Nyt menoksi!	16–17
Mika Waltarin juhluvuoden kirjoituskilpailu	18
Solo med sonetter av Shakespeare	19
Stadens stim i ord och bild	20
Kreativt kaos på kurs för seniorer	21
Talvisii braijauksii	22
Palvelulinjat uudistetaan	23
Valkaman palo näyttelemiseen pysyy	24

Helsinki info

Número 1 • 24.2.2008 • 32. vuosikerta

Julkaisija Helsingin kaupunki
PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
puhelin 310 1641 (vaihde)
faksi 310 36585

Päätoimittaja Rita Ekelund
Toimitussihteeri Leena Seitola
Toimittaja Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut Nina Weckström
Ulkoasu Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva Pertti Nisonen

Kirjapaino Sanomapaino, Vantaa
Painosmäärä 296 034 kpl
ISSN 0782-0453
Jakeluasiat Itella
puhelin 020 451 5382,
020 451 5658
faksi 020 451 5221

Lehti ilmestyy myös internetversiona
osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info.

Seuraava Helsinki-info ilmestyy 20.4.

Kannen kuva: Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä.

Tässä lehdessä

Kuva Jukka Uotila

Kuva Jukka Uotila

Lainattua

”Katulamppu on ehkä jonkinlainen itsestäänselvyys, mihin ei tule kiinnittäneeksi huomiota, kun se toimii. Mutta mitä tapahtuisi ilman katulamppuja tai nykyistä vähemmällä katulampuilla?” kysyy Helsingin Energian asiakasalehti Helen 4/2007. Ja lehti vastaa: rikollisuus lisääntyisi, asumisviihtyisyys vähentyisi, kaupungin öinen jake-luliikenne joutuisi kaaokseen. Niinpä Helsingin Energia kehottaa välittömästi ilmiantamaan pimeän katulampun.

• Kaiken kaikkiaan yötämme valaisee 79 000 katulamppua, joista vuosittain vaihdetaan noin 25 000. Pimenneen katuvalon voi ilmiantaa puhelimitse, puh. 0800 173173, tai netitse www.helsinginenergia.fi/vikailmoitukset/ulkovalaistus.html -osoitteessa. Nettipalvelun karttapohjaan voi merkitä viallisen lampun sijainnin, mikä edesauttaa korjaamisen nopeutta.

Teatteria koulussa

13 ”Mirri-kissan ja Tapsu-koiran seikkailua oli kiva keksiä”, kertovat Sataman sivukoulun 1–2B-luokan oppilaat **Aino** (vas.) ja **Eira**. Heidän luokkansa osallistui kaupunginteatterin yleisökasvatukseen ja pääsi esittämään ohjatusti itse keksimänsä tarinan.

Enemmän ja laadukkaampaa

8–9 Helsinki tarvitsee parempaa asumiskulttuuria: lisää erityyppisiä asuntoja ja laadukkaampia ratkaisuja, korostaa kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen apulaiskaupunginjohtaja **Hannu Penttilä**.

Sopisitko tukihenkilöksi?

14 ”Tärkeintä on yhteinen aika ja pitkäjänteinen sitoutuminen”, kuvailee nuorelle tukihenkilöksi ryhtynyt **Tuuli Erkko**. Kaupunki kouluttaa vapaaehtoisia lasten ja nuorten tukemiseen.

Nuoret levyttämään

10–11 ”Täällä nuoret saavat mahdollisuuden näyttää kykynsä”, toteavat **Ba Freak** (vas.) ja **Eddie B** Helsinki Freedom Recordsin studiossa. Erikoisen levy-yhteisön 30 artistia edustavat 10 kansallisuutta ja ovat iältään 13–22-vuotiaita.

Unelmieni Helsingissä historiallinen rakennuskulttuuri on vahvasti läsnä. Eloisa, kiinnostava kaupunki ei kuitenkaan ole perinteeseen jähmettynyt museo, vaan rohkeasti tulevaisuuteen katsova yhteisö. Tutut kadut, aukiot ja kujanteet muodostavat yhdessä uusien rakenteiden kanssa rikkaan kaupunkikudoksen. Värikkääseen kaupunkikuvaan kuuluvat myös hajanaiset, oudot ja selittämättömät elementit.

Unelmieni Helsinki ei ole vain Ruususen unta uinuva kiiltokuvakaupunki, vaan rehevääkin aluskasvillisuutta sietävä metropoli, jossa kaupunkilaisilla on edessään moniarvoinen ja kiinnostava tulevaisuus.”

Arkkitehti, professori Hannu Tikka rakennusviraston Plussa-henkilöstölehdessä 3/2007.

Asunto tekee ihmisistä tasa-arvoisia

”Meillä pitäisi olla laki, joka kieltää ihmisten jättämisen kadulle. Meidän ilmastossamme henkilöt, jotka tottuivat elämään kaduilla, puistoissa tai venesatamissa, ovat terveydellisessä vaarassa”, sanoo toiminnanjohtaja **Sanna Lehtonen** Vailla vakinaista asuntoa -yhdistyksestä.

Yhdistyksen toimisto sijaitsee Sörnäisissä Kinaporinkadulla, päivisin siellä saa pistäytyä hakemassa apua ja neuvontaa. Viereisestä talosta löytyvät yökahvila Kalkkers ja Arskan pesula. Öisin yhdistyksen työntekijät liikkuvat kaupungilla Yökiitäjä-bussilla ja pitävät huolta asunnottomista.

”Kahvilassakin näemme, että monet kaduille jääneet ovat todella huonossa kunnossa. Keuhkokuumeet, jalkavaivat, liiallinen päihteiden käyttö tai mielenterveysongelmat vaivaavat. Sairaudet eivät estä heitä yöpymästä ulkona.”

Sanna Lehtonen miettii, että hän ei näe omaa työtään hoivaamisena vaan tasa-arvon edistämisenä. Aina ei kaikilla voi mennä hyvin – toisinaan ihmisellä on huono tilanne, joka onneksi voi parantua.

”On tietenkin paljon helpompaa välittää ihmisistä, jotka ovat kauniita ja viehättäviä kuin örisevistä miehistä tai muuten onnettomista ihmisistä. Asunnottomat eivät ole minusta kovin kummallisia, vaikka he olisivat sairaita tai haisisivat pahalle. Olen osittain kasvanut asunnottomien

miesten keskellä, sillä isäni työskenteli Kotkankadun huoltokodissa silloin, kun olin pieni tyttö”, muistelee Lehtonen.

Elämän pituisen opin myötä Lehtosella on hyvä tuntuma ihmisiin, joiden elämänpiiri ei rakennu tavallisille arvoille. Yhdistyksen toiminnanjohtajaksi hän on tullut puolitoista vuotta sitten.

Kaduilla eläminen ei Lehtosen mukaan ole valinta, kukaan ei muuta ulos asumaan huvikseen. Esimerkiksi mielenterveyssyistä tai vuokratästen vuoksi ihminen liukuu asunnottomaksi eikä enää vähän ajan päästä osaa yhteiskunnassa tarvittavia pelisääntöjä. Ilman kotia ihminen muuttuu liikkuvaksi ja tottuu etsimään nukkumapaikan milloin mistäkin.

Asunnottomat itsekin sanovat, että he valitsevat omat tiensä enemmän kuin menevät vaikkapa viiden hengen huoneeseen asuntolaan.

Asuntoloilla ei voi ratkaista asunnottomuutta, joka on viime vuosina vähentynyt. Mutta se ei ole kokonaan poistunut, pääkaupunkiseudulla on edelleen tilastojen mukaan yli kolme tuhatta ihmistä vailla kotia.

”Viime vuonna asetettiin ministeriötasolla viisaiden miesten ryhmä arvioimaan tilannetta. Sen jälkeen perustettiin työryhmä apulaiskaupunginjohtaja **Paula Kokkosen** johdolla etsimään käytännön keinoja ratkaista asiaa. Työryhmä muun

Kuva Kimmo Brandt

”Jos on pitkään asunnoton, elämäntapa muuttuu aika liikkuvaiseksi. Tavalliseen elämäntahtiin siirtyminen ei onnistu ilman tuettua asumista tai hoitoa”, sanoo Vailla vakinaista asuntoa -yhdistyksestä Sanna Lehtonen.

muassa suosittaa, että jokaisella ihmisellä pitäisi olla oma huone, vaikka asuminen muuten olisi tuettua tai valvottua. Asuntolatoiminta kuuluu menneisyyteen.”

Lehtonen on iloinen siitä, että asioiden eteen tehdään nyt töitä. Raha-automaattiyhdistys tukee nykyisin Vailla vakinaista asuntoa -yhdistystä, joka alun alkaen toimi vapaaehtoisvoimin ja sai ensimmäisen avustuksensa kymmenisen vuotta sitten Vartiosaaren huvilan remontointiin. Kaupungin omistamaa huvilaa olivat kunnostamassa myös viime kesänä uuden Sällikodin miehet, jotka pyrkivät opettelemaan kodinomaista elämistä viisi vuotta kestävän projektin turvin.

Vanha raamatullinen viisaus eli tee toisille niin kuin toivoisit heidän tekevän itsellesi, pitää edelleen paikkansa. Yhtenä pahimpana ongelmana Lehtonen näkee hädät ja niiden vääränlaisen hoitamisen.

”Ihminen joutuu maksuongelmiin esimerkiksi avioeron vuoksi. Vuokratäsit kertyvät, eikä masentunut osaa ryhtyä hoitamaan asioitansa ajoissa. Hän saa hädän vaikkapa kaupungin asunnosta, jonka jälkeen paluu normaalielämään vie kauan. Ihmisiä ei mielestäni saisi hädätä kaduille lainkaan, vaan pitäisi keksiä erilaisia tapoja selvittää asiat muulla tavoin”, sanoo Lehtonen.

Aija Pouru

Lukkoseppä pelastaa pulasta

Kun avain katoaa, lukko jumittaa tai turvajärjestelmissä on parantamisen varaa, apu löytyy lukkoseppältä. Nopean avun saa esimerkiksi Malmilla sijaitsevasta Lukkokeskuksesta, joka päivystää ympäri vuorokauden.

Lukkokeskuksen auto kiittää kehätiellä kohti Espoota. **Timo Flinkman** on saanut avunpyynnön aamutuimaan. Ruuhkasta huolimatta lukkoseppä kaartaa oikeaan osoitteeseen puoli tuntia tilauksesta. Asiakas on kotipihallaan, eikä pääse autoonsa, jonka ovi napsahti lukkoon tuulilaseja puhdistuessa. Aamun ensimmäinen työ on hoidettu muutamassa minuutissa, ja asiakas pääsee lähtemään työpaikalleen.

”Tällaista sattuu silloin tällöin. Tämänkaltaisissa tilanteissa on oltava tarkka siitä, että oven avaa oikealle henkilöille”, painottaa Flinkman.

Lukkoseppältä edellytetään sorminäppäryyden ohella muun muassa vastuuntuntoisuutta, huolellisuutta sekä palveluhaluutta. Koulutus järjestetään yleensä oppisopimuksella. Ammattia harkitse-

valla on syytä olla täysin nuhteeton tausta, sillä se tarkistetaan.

Timo Flinkmanin työ vaihtelee lukkojen uusimisesta turvajärjestelyjen suunnitteluun. Ajankäyttö kannattaa miettiä tarkkaan, jotta säästyy turhilta kurvailuilta ympäri kaupunkia.

”Silloin kun virkavallalta tulee avunpyyntö, joku meistä lähtee liikkeelle välittömästi”, kertoo Flinkman.

Haastattelupäivän aikana liikutaan enimmäkseen Helsingin keskustan tuntumassa. Lukkoja vaihdetaan muun muassa filmiyhtiölle ja ravintolaan. Vaasankadulla käydään neuvottelemassa liikehuoneiston turvataso parannuksesta.

”Suuria yllätyksiä tai mahdollisuuksia tehtäviä ei enää kohdalle satu. Kymmenen vuotta alalla on opettanut selviytymiskeinot hankalampiinkin tehtäviin. Kerran kuussa tehdään pitkää päivää, kun kohdalle osuu päivystysviikko”, kertoo Flinkman.

Timo Flinkman vaihtoi lukkoseppä ammattiin kolmivuorotyöstä metallialan firmassa. Perheen kasvaessa hän halusi päivätöihin.

”Joskus kun suunnittelen esimerkiksi uutta hälytysjärjestelmää, saatan kylä miettiä sitä vielä kotonakin”, tunnistaa lukkoseppä.

Kuva Kimmo Brandt

Lukkoseppä Timo Flinkman rientää avuksi jos lukko reistailee tai avain katoaa.

Kolmekymppisellä Flinkmanilla riittää kotona muutakin puuhaa, sillä kotijoukkoihin kuuluu vaimon lisäksi kolme lasta. Lasten harrastukset vaativat autoa, joten isä rientää apuun aina kun ehtii. Perheen yhteinen harrastus on laskettelu, ja koko joukko käykin vuosittain rinteillä pohjoisessa. Lapsuusaajan kaverit Timo Flinkman tapaa myös yhteisissä harrastuksissa. Nytkin tekisi mieli lähteä Åreen laskettelemaan heidän kanssaan ennen perheen yhteistä Levin lomaa.

Kesäharrastukset vaihtelevat, vaikka yksi on ja pysyy. Kalaan on päästävä, sillä Flinkman on intohimoinen kalamies. Viime kesästä vierähti pari viikkoa ystävien kanssa Pohjoisella jäämerellä turskanpyynnissä. Muuten vapaa-aika kului mökkiapaikkakunnalla Hauholla hommissa, sillä Flinkman rakensi isänsä kanssa uuden talon samaan pihapiiriin, jossa on viettänyt lomiansa jo lapsena. Tekeväisen miehen kätten jälki näkyy myös kotona Vuosaaressa.

”Olen remontoanut myös kotimme alusta loppuun itse.”

Leena Seitola

Sanoin taidetta, sanoi Takkinen

Kun **Outi-Maria Takkinen** matkusti Kentsimmäisiä kertoja Rovaniemeltä Helsinkiin, hän ihastui enonsa pihakallioiden ruusumereen. Kaupungin parhaan paikan hän löysi myöhemmin – ja on siellä nyt töissä.

”On hieno arvovalinta kaupungilta antaa lastenkulttuurille tilat näin keskeiseltä paikalta. Talo on kaunis ja inspiroiva, mutta myös hiljainen, joten täällä on hyvä keskittyä taiteen tekemiseen. Opetuksen taso on huima. Annantalon taidekeskuksen vertaista paikkaa ei ole koko maassa eivätkä muut kaupungit sat-saa yhtä paljon lastenkulttuuriin”, iloitsee vastaavana sanataideopettajana työskentelevä Takkinen.

33-vuotias Takkinen on nuoresta iästään huolimatta sanataideopetuksen uranuurtajia Suomessa. Hän aloitti opetuksen kollegansa **Tuutikki Tolosen** kanssa Oulussa 1990-luvun puolivälissä ja pian sen jälkeen Helsingissäkin. Kaksikko sai työstään lastenkulttuurin valtionpalkinnon vuonna 2001.

”Nyt sanataideopetusta on jo ympäri maata, ja osaamista vaihdetaan kaupunkien kesken. Joku voi kysyä, mikä tekee satuhetkestä taidetta. Se, että arkiset asiat nostetaan taiteen tasolle. Sadunkerronnassa vaikkapa rekvisiittavalinnat ja muut oivallukset ovat juuri niitä keinoja, joilla esityksestä tulee lapsille pieni taide-elämys. Sanataiteilija maalaa sanoilla samaan tapaan kuin taidemaalari pensselillään. Taiteella on suuri arvo kasvattajana, eheyttäjänä ja elämänsisällön tuojana. Taide voi rakentaa kommunikaatiosiltoja eri-ikäisten, kulttuurien ja aikakausien välille”, toteaa Takkinen.

Hän on Annantalon ainoa kokopäiväinen sanataideopettaja, tuntiopettajia on kuusi. Takkinen ohjaa työpaikallaan ryhmiä ja vierailee kouluissa sekä päiväkodeissa. Hän on esimerkiksi opettanut koululaisille sarjakuvien käsikirjoittamista ja kylvettänyt vauvoja Rikhardinkadun kirjaston runokylpylässä. Parhaillaankin hän loruttelee vauvaperheiden kanssa Koro koro kirjastoon -kiertueella ympäri pääkaupunkiseutua.

”Vauvat nauttivat vanhempiensa ja omien ikätovereidensa huomiosta. He pitävät sanojen, niin kuin liikkeidenkin, toistoista, oli sitten kyseessä loruttelu, keinuttelu, puhallukset tai sively. Runotuokiot vahvistavat perheen sisäistä identiteettiä ja tuovat iloa. Runotuokioista ovat pitäneet nekin vanhemmat, jotka arastelevat laulaa.”

🕒 *Outi-Maria Takkinen kertoo olevansa joka päivä ylpeä Annantalosta ja siitä, että saa olla siellä töissä.*

Kirjastokiertueella Outi-Maria Takkinen on ollut aiemminkin, mutta vapaa-ajallaan. Kun hän muutti Tuutikki Tolosen kanssa Helsinkiin vuonna 1999, he tutustuivat kaupunkiin käymällä joka viikko eri kirjastossa ja katselemalla ympäristöä löytöretkeilijän silmin.

”Huomasimme, että kaupunginosat ovat melkein kuin kyliä. Suuri kaupunki pieneni retkillä. Asuimme aluksi Museokadulla. Nyt alueen tunnelma on chigagomaistunut suurten maastureiden ja farmariautojen takia. En ylipäättään ymmärrä tätä peltihevosten määrää, koska joukkoliikenne on sujuvaa.”

Helsinki on **Tiitiksikin** kutsutulle Takkiselle paikoin tuttu jo lapsuuden matkoilta.

”Minulle Helsingin tuoksut ovat metron tuoksu ja Kalle-enon pihalla Mellunmäessä kukkineiden juhannusruusujen huumaaava tuoksu. Helsingin äänet löysin Töölöstä. Helsinki kuulostaa kivikortteleissa kopisevilta kengiltä paikoilleen pysähtyneen helteen keskellä.”

Takkista naurattaa ihmisten tapa kutsua Helsinkiä asfalttiviidakoksi. Rovaniemeä ympäröiville vaa-

roille kun piti erikseen kavuta, ja täällä taas kasvaa lähes joka korttelissa Takkinen rakastamia vanhoja puita.

”Tykkään siitä, että luonto työntyy kaupunkiin sisälle asti. Töölönlahti ja Seuraasaari ovat ihania. Joka paikasta voi löytää ne omimmat paikat. Nykyisessä asuinpaikassani Käpylässä pidän erityisesti metsäpolusta, joka johtaa maauimalaan.”

Vaikka Takkisen työpäivät pursuavat sanoja, jaksaa hän niitä vapaallakin. Hän lukee hitaasti nautiskellen kirjoja ja jopa opettaa.

”Vedän Nuoren Voiman Liitossa sanataideryhmää. Kokoonnumme tyttöjen kanssa huoneessa, jossa on vanhoja kodin kalusteita ja tulenkantajillakin ollut lippu. Astun huoneessa aina 20-luvun alkuun. Tytöissä on samaa paloa kuin tulenkantajissa aikanaan, ja tunnen olevani osa pitkää traditiota.”

Tiina Kotka

Kuva Jukka Uotila

LyhytInfo

Runoleikkejä vauvoille

Vauvaperheet pääsevät kokeilemaan ohjattuja runoleikkejä kirjastojen lastenosastoilla huhtikuussa Koro koro kirjastoon -runokekkereillä. Silloin karauttavat runoratsunsa kirjastoihin Annantalon taidekeskuksen sanataideopettajat. Samaan aikaan kun 0–2-vuotiaille vanhempineen on tarjolla runokylpyjä, voivat isommat sisarukset tutkia kirjoja ja askarrella kirjastohenkilökunnan kanssa. Maksuttomilla kekkereillä tarjoillaan myös runo- ja kirjavinkkejä sekä tietoa alueiden tapahtumatarjonnasta lapsiperheille.

Arkipäivisin runokekkerit alkavat kello 17.30 ja lauantaisin kello 11. Tapaamiset ovat 2.4. Töölössä (ruotsinkielinen), 5.4. Malminkartanossa, 8.4. Vuosaaressa, 9.4. Oulunkylässä, 12.4. Pasilassa, 16.4. Viikissä, 19.4. Lauttasaaressa (ruotsinkielinen), 23.4. Kontulassa, 24.4. Herttoniemessä ja 26.4. Malmilla.

Runotalkoot nuorille

Annantalon taidekeskus on alkanut pitää runovastaanottoa nuorille. Kuka tahansa 13–20-vuotias voi lähettää runonsa henkilökunnan luettavaksi. Osa runoista päättyy **Kaj Chydeniuksen** ja **Marjatta Meritähden** säveltäviksi ja osa runoista julkaistaan muutoin. Kaikki runot tallennetaan Annantalon Runotalkoot-arkistoon. Osallistuneiden kesken arvotaan elokuvalippuja. Runoja voi lähettää osoitteella Annantalon taidekeskus / Runotalkoot, PL 4741, 00099 Helsingin kaupunki. Mukaan täytyy liittää omat yhteystiedot.

Valtuusto näyttämölle

Ylioppilasteatteri tuo näyttämölle todenperäisen aiheen eli Helsingin kaupunginvaltuuston kokouksen. Esitys perustuu valtuuston viime syyskuun 12. päivänä pitämän kokouksen keskustelupöytäkirjaan. Näyttelijät esiintyvät valtuutettujen oikeilla nimillä. **Susanna Kuparisen** ohjaama ja **Ruusu Haarlan** kanssa dramatisoima esitys 11 näyttelijälle on otettu Ylioppilasteatterin ohjelmistoon kunnallisvaalivuoden kunniaksi. Teatterintekijät toteavat, että jos helsinkiläinen ei jaksaa raahautua politiikan pariin, on politiikka tuotava helsinkiläisen luo. Teatterilaiset muistuttavat, ettei ole sama, ketkä asioitamme päättävät valtuustosalissa.

Valtuusto-dokumenttidraama nähdään Ylioppilasteatterissa (Aleksanterinkatu 23) keskiviikkona 27.2. kello 19 ja lauantaina 1.3. kello 14 ja 19. Esitys kestää noin pari tuntia. Lisätietoja saa nettiosoitteesta www.ylioppilasteatteri.fi tai puhelinnumerosta 656 969.

Ryhmässä nettioppia

Lasipalatsin Kohtaamispaikassa, Mannerhemintie 22–24, 2. kerros, järjestetään ilmaisia ryhmäopastuksia tietokoneen ja internetin käyttöön. Ennakkoilmoittautuminen puh. 310 85900, ma–pe klo 11–18, viimeistään kurssia edeltävänä päivänä.

● **Netin ja tietokoneen alkeet**

Tiistaisin 11.3., 25.3. ja 8.4. klo 16–18

● **Sähköpostin käyttö**

Keskiviikkoisin 12.3., 26.3. ja 9.4. klo 16–18

● **Sähköinen asiointi**

Torstaisin 13.3., 27.3. ja 10.4. klo 16–18.

Viikkeri tuo sähköä Gardeniaan

Marraskuussa Viikkiin, Gardenian pihamaalle pystytetty tuulimylly on saanut yleisökilpailun tuloksena nimekseen Viikkeri. Viikin pelon laitamilla tuulienergiaa Gardenian sähkötarpeisiin pyörittävä laite on hiljainen ja pienikokoinen.

Laitteen amerikkalainen valmistaja on panostanut erityisesti tuulimyllyn hiljaiseen käyttöäineen, johon vaikuttaa siiven käyrä muoto.

”Kun lähdin tuulimyllyn käyttöönottopäivänä töistä kotiin, kävin pihalla kuulostelemassa sen ääntä. Ääni oli kuin pienen lintulauman sirkutus. Ohi kulkevista sauvakävelijöistä lähti huomattavasti enemmän ääntä”, kertoo Gardenian toimitusjohtaja **Sari Oikarinen**.

Kolmisiipinen, 12 metriä korkea laite tuotti sähköä ensimmäisten 8 viikon aikana noin 270 kWh. Energialaitoksen listaamista tilastoista paljastuu, että sähköä kuluu kahden asukkaan kaksiossa keskimäärin 1 800 kWh vuodessa.

Tuuliolosuhteiltaan parhaalla mahdollisella paikalla ollessaan laite voisi tuottaa yli 6 000 kWh, eli riittävän määrän kattamaan omakotitalon sähkönkulutuksen ilman lämmitys- ja lämminvesikuluja.

”Tuulimyllyn liittyy myös monipuolista tietoa tarjoava sääasema, josta näkee muun muassa tuulen nopeuden, lämpötilan, ilman kosteuden sekä

Kuva Kimmo Brandt

Gardenian tuulimyllyn ääni muistuttaa pienen lintulauman sirkutusta.

tuulen tuoman kylmyysvaikutuksen. Kaikki mitausaseman tiedot tulevat hyödyntämään alueen asukkaita, sillä ne ovat tulossa nettiin Gardenian kotisivuille”, sanoo Sari Oikarinen.

Pian voi siis tarkistaa muun muassa sen, minkälaista sää on ulkona ja kuinka tuuli vaikuttaa lämpötilaan. Esimerkiksi haastatteluhetkellä lämpötila Viikissä oli +3,2 astetta, tuuli vaihteli 3.1–7.9 metriin sekunnissa, jonka ansiosta lämpötila laski –1 asteeseen.

”Viikkeri vaatii pyöriäkseen vähintään 3 m/s tuulennopeutta. Mikäli tuuli yltyy liialliseksi, eli 26 m/s, automatiikka pysäyttää laitteen”, toteaa Sari Oikarinen.

Laite maksoi 14 500 euroa. Sen lisäksi tulevat asennuskustannukset, joihin vaikuttaa maaperän laatu. Tuulimyllyn lahjoitti Gardenian käyttöön Helsingin Energia.

Leena Seitola

- Lisätietoja saa www.gardenia-helsinki.fi -nettisivuilta.
- Viikin tuulimylly kuuluu kaupungin kestävän kehityksen HEKO-ohjelmaan. Tuulimyllyhankkeen ohjausryhmään kuuluu Helsingin kaupungin, Helsingin Energian ja Gardenian edustajien lisäksi Latokartanon koulun ympäristöagentit ja heidän opettajansa. Koululaiset hyödyntävät tuulimyllystä saatavaa aineistoa opinnoissaan. Heidän mielipiteitään energiasta kerätään myös Helsingin yliopistoon tehtävää pro gradu -tutkielmaa varten.

Kuva Pertti Nisonen

”Yhteismajoitus asuntoloissa ei kuulu nykypäivään”, apulaiskaupunginjohtaja **Paula Kokkonen** toteaa.

Uusia ratkaisuja asunnottomuuteen

Pitkäaikaisasunnottomuus pyritään puolittamaan vuoteen 2011 ja poistamaan vuoteen 2015 mennessä, esitetään kansallisesa pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmassa.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kaikkiaan 2 500 asunnon, tukiasunnon ja hoitopaikan osoittamista pitkäaikaisasunnottomille pääkaupunkiseudulla ja muissa keskeisissä kasvukeskuskaupungeissa. Helsingin osuus tästä on 1 500 asuntoa ja hoitopaikkaa.

Puolet maan asunnottomista sijoittuu pääkaupunkiseudulle. Yksin Helsingissä on yksinäisiä asunnottomia noin 3 000. Arviolta kolmannes asunnottomista kuuluu ryhmään, jonka asunnottomuus on pitkittynyt ja muodostunut tai uhkaa muodostua pysyväksi.

”Asuntolatoiminta on tarkoitus siirtää lopullisesti historiaan. Yhteismajoitus asuntoloissa on palvelut aikansa tarpeita, mutta se ei enää ole tämän vuosituhannen ratkaisu asunnottomuuteen”, totesi apulaiskaupunginjohtaja **Paula Kokkonen** luovuttaessaan pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelman laatineen työryhmän raportin ympäristöministeriölle tammikuussa.

Helsinki varautuu muun muassa 250 uuden palveluasunnon rakentamiseen Kalasatamaan ja 150 tukiasunnon kunnostami-

seen Koskelan ja Marian sairaala-alueille. Asuntojen lisäksi pitkäaikaisasunnottomille tarvitaan kuntoutusta ja tukea arjen kokonaisvaltaiseen uudelleenrakentumiseen, raportissa korostetaan.

Kokkonen huomauttaa, että mittavatkaan toimenpiteet pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi eivät tuota tulosta, jos koko ajan tulee uusi asunnottomia. ”Asunnottomuuden ennalta ehkäisyssä asumisneuvonnan ja nuorten asunnottomuuden ehkäisy ovat avainasemassa.”

Pääkaupunkiseudun kaupungit varautuvatkin 600 nuori-soasunnon toteuttamiseen vuoteen 2011 mennessä. Ohjelmatyöryhmä esittää myös joukon ehdotuksia vapautuvien vankien asuntotilanteen parantamiseksi. ”Sivistysvaltion periaatteisiin ei oikein enää istu se, että vankilasta voi vapautua asunnottomaksi kadulle.”

Kokosen vetämän virkamiestyöryhmän konkreettisten ehdotusten lähtökohtana oli asuntoministeri **Jan Vapaavuoren** aiemmin asettaman ns. ”neljän viisaan” raportti Nimi ovela. Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamishjelma on valtion, kuntien ja järjestöjen kumppanuushanke.

Muistoja kerätään Kruunuvuoresta

Kruunuvuoren rantaan Laajasalossa suunnitellaan uutta kaupunginosaa. Seudulla on kuitenkin takanaan pitkä ja erikoislaatuinen historia huvila-alueena. Kruunuvuoren historiasta valmistellaan tutkimusta, jonka

Helsingin kaupunginmuseo julkaisee. Hanketta varten kerätään vanhojen kruunuvuorelaisten muistoja ja valokuvia, jotka tallennetaan kaupunginmuseon kokoelmiin.

Kruunuvuoren villiintyneen kasvillisuuden keskellä lepää nykyään toistakymmentä, pääosin jo rappeutunutta huvilaa. Monipolvisen historiansa käännteissä alue on siirtynyt omistajalta toiselle: ensin Uppbyn tilan Lindbergeiltä Johan Cygnaeukselle ja edelleen saksalaisen kon-

sulin Albert Goldbeck-Löwen perustaman Kissinge-yhtiön omistukseen. Toisen maailmansodan jälkeen kesäparatiisi luovutettiin Neuvostoliitolle ja siitä tuli SKP:n aktiivijäsenten lomapaikka. Nykyinen omistaja, Palkki Oy, osti alueen vuonna 1955.

Kruunuvuoren huvilaelämään liittyviä pieniä ja suuria muistoja ja valokuvia kerää tutkija Minna Torppa. Valokuvat jäljennetään, ja ne saa vahingoittumattomina takaisin. Niitä ei tarvitse irrottaa albumista. Kuvien liittämisestä museon kokoelmiin sovitaan erikseen.

- Keräys kestää toukokuun loppuun. Lisätietoja antaa Minna Torppa p. 701 4998 tai minna.torppa@edu.hel.fi.

Kuva Aurora Reinhard

Kruunuvuoren rantajyrkänteellä kohoava jugendtyylinen huvimaja on rappeutunut surulliseksi raunioksi.

Kuva Tuulikki Holopainen

Historiallinen liitos

Helsinki saa 2 000 uutta asukasta ja 30 neliökilometriä.

Helsinki on historiallisen hetken edessä, kun Lounais-Sipoo ja Vantaaseen kuuluva Västerkullan kiila vuoden 2009 alusta liitetään pääkaupunkiin.

Viimeksi suuri alueliitos toteutettiin vuonna 1946. Tuolloin Helsinkiin liitettiin muun muassa Haagan kauppala, Huopalahden kunta Lauttasaarineen ja Munkkiniemineen sekä suuria osia silloisesta Helsingin maalaiskunnasta, esimerkiksi Malmi, Tapanila, Viikki, Puotila ja Herttoniemi. Parikymmentä vuotta myöhemmin kaupunkiin liitettiin idän suunnalta myös Vuosaari.

Sipoosta ja Vantaalta liitettävien alueiden koko on yhteensä noin 30 neliökilometriä. Asukkaita alueella on runsaat 2000. Ensi lokakuun kunnallisvaaleissa tulevat helsinkiläiset äänestävät jo Helsingissä.

Liitosalueelle rakennetaan asuntoja ja työpaikkoja. Joukkoliikenteen perusratkaisuna on metron jatkaminen itään. Työ

alueen palvelujen niveltämiseksi Helsingin palveluihin on jo aloitettu.

”Kaupungin perustehtävä on tuottaa laadukkaita hyvinvointipalveluja. Teemme parhaamme, että sujuvat palvelut turvataan 2000 uudelle helsinkiläiselle”, kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen** korostaa.

Alueliitospäätöstä on pidetty tärkeänä koko laajan Helsingin seudun kehityksen kannalta.

”Se parantaa seudun yhdyskuntarakenteen toimivuutta ja edistää asunto-ongelmien ratkaisua. Millään muulla yhdellä ratkaisulla ei ole lähimainkaan tämän veroista merkitystä”, Pajunen on todennut.

Kaupungin verkkosivuilla on avattu erityis sivusto, jonne kootaan keskeiset tiedot Sipoon ja Vantaan osaliitosten vaikutuksista alueiden asukkaiden elämään ja palveluihin. Sivusto löytyy osoitteesta **www.hel2.fi/liitos**.

Ympäristölaboratoriot yhdistyivät

Helsingin, Vantaan, Espoon ja Kauniaisten yhteinen elintarvike-, vesi- ja ympäristönäytteiden tutkimuksiin erikoistunut laboratorio aloitti vuoden alussa Viikin tiedepuistossa.

Laboratorio on muodostettu yhdistämällä Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ympäristölaboratorion ja Vantaan kaupungin elintarvike- ja ympäristölaboratorion toiminnot ja henkilöstö.

Yhdistämisen ansiosta laboratorio pystyy tarjoamaan asiakkailleen entistä monipuolisempaa ja laajempaa palvelua.

Laboratoriossa tutkitaan muun muassa talous-, uima-, jäte- ja vesistövesiä, elintarvikkeiden mikrobeja, vieraita aineita, lisääi-

neita ja koostumusta sekä sisä- ja ulkoilman haitta-aineita, kosteuden vaurioittamia rakennusmateriaalien mikrobeja ja pilaantunutta maaperää.

Uusi laboratorio on nimeltään MetropoliLab. Se on liikelaitos, joka kuuluu Helsingin kaupungin organisaatioon, ja palvelee niin yrityksiä kuin yksityishenkilöitäkin.

• Laboratorion osoite on Viikinkaari 4 (Helsinki Business and Science Park Oy:n kiinteistössä Cultivator 2).

• Näytteiden vastaanotto: ma – to klo 8.00 – 16.00, pe klo 8.00 – 13.00, toimisto p. 310 31601, 310 31602, postiosoite PL 550, 00099 Helsingin kaupunki, www.metropolilab.fi.

YritysHelsinki Kaisaniemenkadulle

Kaupungin Elinkeinopalvelun yritysneuvonnat ovat muuttaneet saman katon alle osoitteeseen Kaisaniemenkatu 6 A. Aiemmin Unioninkadulla ja Ilmalassa sijainneet Helsingin Uusyrityskeskus ja NYP yrityspalvelut saivat yhdistymisen yhteydessä nimekseen YritysHelsinki.

YritysHelsinki on seudullinen palvelukeskus, josta saa tietoa yrityksen perustamiseen liittyvistä asioista. Neuvontaa on tarjolla sekä aloittaville että alkuvaiheessa oleville yrittäjille. Yrityksen perustamista suunnitteleville järjestetään koulutusta yleensä keväisin ja syksyisin. Jo toimiville yrittäjille järjestetään lyhyitä iltakursseja, joiden aiheet räätälöidään tarpeiden mukaan. Ne käsittelevät esimerkiksi markkinointia tai lakiasioita.

Maahanmuuttajille on omia valmentavia yrittäjäyyskursseja, joilla selvitetään perustiedot ja tehdään suomalaista yrittämiskulttuuria tutummaksi.

YritysHelsinkiin kuuluvat myös palvelualan yrityshautomo sekä Caisa Enterprise Centre, joka on pääkaupunkiseudun yhteinen yrityspalvelu maahanmuuttajille.

• **YritysHelsinki**, Kaisaniemenkatu 6 A, 6. krs, www.yrityshelsinki.fi. Kulku liikuntaesteisille on Vuorikadun puolelta.

• Ajanvaraus neuvontaan p. 310 36360.

• Tietoa kaupungin erilaisista palveluista yrityksille elinkeinopalvelun sivuilta, joissa kuukauden yrittäjänä esittelyssä IVANA Helsinki, www.hel.fi/elinkeinopalvelu.

LyhytInfo

Muistellaan menneitä juhlia

Helsingin kaupungin museo järjestää Sederholmin talon Yhtä juhlaa -näyttelyssä senioreille sarjan leppoisia jutustelutilaisuuksia, joissa saa palata menneiden juhlien monenlaisiin muistoihin. Muistelutuokit ovat torstaisin klo 13 – 15, ja niihin on vapaa pääsy.

Tilaisuudet pidetään Sederholmin talon alakerran kustavilaiseen henkeen kalustetussa salissa. Tilaisuudet vetää museon työpajaohjaaja, joka herättää muistoja kyselemällä ja nostamalla esiin erilaisen juhlien aiheita.

• **27.3. klo 13 – 15** Pääsiäinen.

• **10.4. klo 13 – 15** Nimi- ja syntymäpäivät.

• **22.5. klo 13 – 15** Kevään juhlat: vappu, äitienpäivä ja lakkiaiset.

• **Sederholmin talo**, Aleksanterinkatu 16 – 18, p.

310 36529. Avoinna ke, pe – su klo 11 – 17, to klo 11 – 19.

Helsingin kaupungin museon kaikkiin näyttelyihin on vuoden alusta lähtien ollut pysyvästi vapaa sisäänpääsy.

Vältä turhat tapaturmat

Helsinkiläisille järjestetään 27.2. koulutustilaisuus, jossa puhutaan koti- ja vapaa-ajan tapaturmista sekä asumisen paloturvallisuudesta. Seminaari pidetään klo 16 – 19 kaupunkisuunnitteluviraston auditoriossa, Kansakoulukatu 3. Mukaan mahtuu 120 henkilöä (ei ilmoittautumista). Tarkempi ohjelma löytyy kaupungin nettisivuilta www.hel.fi/virastot ja laitokset/Hallintokeskus/Turvallisuus- ja valmiusosasto.

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmia sattuu yhä useammalle suomalaiselle. Niistä aiheutuu jopa neljän miljardin euron kustannukset vuodessa. Kotitapaturmissa loukkaantuu ja kuolee maassamme enemmän ihmisiä kuin muissa EU-maissa. Tulipaloissa puolestaan kuolee Suomessa vuosittain noin 100 henkilöä, joista 10 prosenttia Helsingissä.

Tule ottamaan selvää kuinka välttää turhia tapaturmia kotioiloissa. Tilaisuuden järjestää Hallinto-keskuksen turvallisuus- ja valmiusosasto. Seminaari pohjautuu Helsingin kaupungin turvallisuusstrategiaan.

Tietoa sosiaalipalveluista

Jos tarvitset tietoa toimeentulotuesta, päivähoidosta tai mistä tahansa muista sosiaalipalveluista, voit kysyä niistä Kampissa sijaitsevasta S-infosta. Se on Helsingin kaupungin sosiaaliviraston ylläpitämä sosiaalipalvelujen neuvonta, jossa kerrotaan sekä kunnallisista että järjestöjen palveluista. Neuvonnassa voi asioida halutessaan nimettömästi.

Arkisin kello 10 – 16 auki olevaan neuvontaan pääsee ilman ajanvarausta paikan päällä ja puhelimitse. Asioida voi myös sähköpostitse tai kirjeitse.

• **S-info**, Salomonkatu 21 B, puh. 310 44000, sosiaalineuvonta@hel.fi, PL 7121, 00099 Helsingin kaupunki.

Kassatilat remonttiin

Kallion virastotalon kassatilat remontoidaan. Remontin vuoksi kassapalvelut siirtyvät perjantaista 29.2. lähtien Pohjoisesplanadi 15 – 17:ssä sijaitsevaan niin sanottuun Rahatoimiston pankkisaliin. Siellä on kassapiste tälläkin hetkellä. Remontti kestää noin kaksi kuukautta. Uusi laajennettu kassapiste avataan Kallion virastotalossa toukokuussa, jolloin sinne muuttaa myös Rahatoimiston kassa.

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä:

Enemmän kaupunkia kaupunkiin

”Helsingin uuden maankäytön ja asumisen ohjelman toteuttaminen on varmasti keskeisin urakkani.

Siinä konkretisoituvat hyvin pitkälle Helsingin ja koko seudun kehittämisen tarpeet ja haasteet”, apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä kiteyttää tärkeimmät tavoitteensa.

Teknisestä korkeakoulusta maanmittausalan diplomi-insinööriksi valmistunut ja arkkitehtuoriosastollakin opiskellut Hannu Penttilä, 53, aloitti tammikuussa seitsenvuotisen virkakautensa Helsingin kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen johdossa. Viimeksi YTV:n yhteistyöjohtajana vaikuttaneella Penttilällä on vankka ote seudullisiin hankkeisiin ja kosolti kansainvälistä perspektiiviä.

Penttilän toimiala on avainasemassa Helsingin tulevaisuutta suunniteltaessa, sillä kaupungin menestymisen eväät ovat paljolti riippuvaisia maankäytössä, asumisessa ja liikenteessä tehtävistä pitkän tähtäimen ratkaisuista.

Monet kehitykseen vaikuttavat muuttujat eivät ole kaupungin omassa kädessä, mutta apulaiskaupunginjohtaja painottaa, että maankäytössä ja kaavoituksessa kuntien omat vaikutusmahdollisuudet ovat suuremmat kuin esimerkiksi valtakunnallisen lainsäädännön tiukemmin rajaamissa opetustoimessa tai sosiaali- ja terveystoimessa.

Parempaa asumiskulttuuria

Äskettäin hyväksyttyä mittavaa maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaa valmisteltiin parisen vuotta. Laadukkaan asumisen Helsinki -ohjelmaan on kirjattu kaupungin asuntopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet kymmenvuotiskaudelle 2008–2017. Penttilä toteaa, että pelkäänsä tavoitteessa rakentaa vuosittain keskimäärin 5 000 uutta asuntoa Helsinkiin riittäisi haastetta yhdelle apulaiskaupunginjohtajalle.

Esitellessään ohjelmaa tammikuun lopulla kaupunginvaltuustolle tuore apulaiskaupunginjohtaja korosti, ettei kaupunkia rakenneta yhdessä sukupolvesta ja sitee-

Hannu Penttilä

- syntynyt 1954 Suomenjoella
- diplomi-insinööri
- puoliso, kolme lasta, yksi lapsenlapsi
- Suomen luonnonsuojeluliitto, toimistopäällikkö 1979–1985
- ympäristöministeriö, yli-insinööri 1985–1998
- Hämeen liitto, maakuntajohtaja 1998–2003
- Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV, yhteistyöjohtaja 2004–2007

Kotimaisia ja kansainvälisiä luottamustehtäviä

- Espoon kaupunginvaltuutettu (SDP) 1989–1998
- Espoon kaupunginhallituksen puheenjohtaja 1993–1995
- useiden ministeriötyöryhmien jäsen tai puheenjohtaja eri aikoina
- Suomen edustaja OECD:n kaupunkipoliittisissa työryhmissä 1987–1998
- Euroopan unionin alueiden komitean jäsen 1995–2002
- Euroopan metropolialueiden liikenneorganisaation EMTAn puheenjohtaja 2007 lähtien

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi

- kaupunkisuunnitteluvirasto
- kiinteistövirasto
- rakennusvalvontavirasto
- asuntotuotantotoimisto

Kuvat Pertti Nisinen

Sanoi Penttilä

- ”Kaupungit eivät ole ongelma, vaan ratkaisu.” (*Kaupunginvaltuuston kokous 30.1.2008*)
- ”Kaavoitusta jouduttaa parhaiten riittävästi resursoitu virkamiehistö, jonka toimintaohjeet ja yhteistyösuhteet päättäjiin ovat vakaalla pohjalla.” (*www.asuntoreformiyhdistys.fi, puheenjohtajan palsta*)
- ”Kaupunkimaisen asumisen renessanssia ovat yhteiseen käyttöön avautuvat ja houkuttelevat tilat. Laatua tarvitsemme etenkin aukioissa ja puistoissa, joissa tulee voida turvallisesti katsella vilskettä tai mennä mukaan yhteiseen menoon.” (*Stadin Ruusu 3/2007*)
- ”Ei (Helsingin empire-)keskusta ole tarkoitettu museoksi. Ainakin elävä museo on hausempi kuin kuollut. Toivottavasti voimme edetä nykyisissä suunnitelmissa, ja siinäähän kaupungin eri virastot ovat jo antaneet pientä esimerkkiä poistumalla parhailta paikoilta.” (*henkilöstölehti Helsingin Henki 21.11.2007*)

”Helsingissä noin puolet seuraavan 10 vuoden asuntotuotannosta voidaan rakentaa kierrätystonteille eli jo kertaalleen käytetyille, teollisuudelta vapautuville alueille”, Penttilä huomauttaa.

Uudenlaista urbaania Helsinkiä rakentuikin lähivuosina etenkin satamalta vapautuville alueille, joilla kaupunkimainen asuminen halutaan saada mahdollisimman houkuttelevaksi. Sörnäisten–Hermanninrantaan on visioitu ennen näkemättömiä kerrostaloratkaisuja, kelluvia asun-

toja ja kaupunkihuviloita. Helsinki ei luovu kerrostalosta, joka on yksi kaupunkimaisen elämänmuodon arkkityypeistä, mutta etenkin monille uusille alueille on suunnitella erilaisia kaupunkipientaloja ja eurooppalaistyyllisiä town-house-ratkaisuja.

Penttilän myötä kaupunki saa myös innokkaan pyöräilyn puolestapuhujan. Apulaiskaupunginjohtaja suunnitteleeekin jo maastouttavansa kaavoittajat kanssaan pyöräretkille uusiin kaupunginosiin. *Rita Ekelund*

Laadukkaampaa asumista

Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma Laadukkaan asumisen Helsinki linjaa kaupungin asunto- ja maapoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2008–2017. Kaupunginvaltuuston hyväksymän ohjelman mukaan päämääränä on monipuolistaa ja kasvattaa asuntotarjontaa, parantaa asuntomarkkinoiden toimintaa ja edesauttaa työvoiman saatavuutta. Ilmastomuutoksen torjuntaan osallistutaan eheyttämällä yhdyskuntarakennetta ja huolehtimalla kaiken rakentamisen energiatehokkuudesta. Uudet asuinalueet rakennetaan taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla.

Helsinki ottaa kunnianhimoiseksi tavoitteekseen nostaa asuntotuotanto keskimäärin 5 000 asuntoon vuodessa. Kaupungin omana tuotantona rakennetaan 1 500 asuntoa vuosittain.

Vuosittaisesta uustuotannosta 40 prosenttia eli keskimäärin 2 000 asun-

toa on tarkoitus toteuttaa erityyppisenä, muun muassa valtion tukemana, vuokra-asuntotuotantona. Hitasomistusasuntoina, osaomistusasuntoina ja asumisoikeusasuntoina vuositaisesta uustuotannosta toteutetaan 20 prosentin osuus ja 40 prosenttia sääntelemättöminä vaparahoitteisina omistus- ja vuokra-asuntoina.

Uustuotannossa vuokra-asuntotuotantoa lukuun ottamatta tavoitellaan keskimäärin 75 huoneistoneliömetrin pinta-alaa.

Seudullisesti sovittujen yhteisvastuullisen asuntopolitiikan periaatteiden mukaisesti valtion tukemia vuokra-asuntoja tuotetaan vuosittain keskimäärin 1 000 asuntoa. Näistä noin puolet kohdistuu erilaisille asumisessaan tukea tarvitseville erityisryhmille sekä opiskelijoille, nuorille ja senioreille. Myös asunnottomuuden vähentäminen on osa yhteisvastuullista asuntopolitiikkaa, jossa tavoitteet

on asetettu kansallisella ja seudullisella tasolla (tästä lisää sivulla 6).

Yleisenä tavoitteena on tehokas maankäyttö elinympäristön viihtyisyyttä vaarantamatta. Täydennysrakentamisella ylläpidetään vanhojen kaupunginosien elinvoimaisuutta. Kaupunkimaista pientaloasumista edistetään muun muassa kehittämällä Helsinkiin sopivaa uutta pientalomallistoa. Myös vuokra-asuntojen uustuotantoa on ohjelman mukaan mahdollista toteuttaa pientaloina.

Asuntotuotantotavoitteiden toteutuminen edellyttää, että satamalta vapautuvilla uusilla suurtuotantoalueilla päästään nopeaan ja samanaikaiseen rakentamiseen, mikä puolestaan vaatii uudentyyppejä kumppanuusmalleja eri toimijoiden kesken. Jätkäsaaren arvioidaan valmistuvan 2023, Kruunuvuorenrannan 2024 ja Sörnäisten–Hermannin rannan 2030. *RE*

rasi Asuntoreformiyhdistyksen perustajaa **Einar Böökiä** vuodelta 1911:

”Parempien ja huokeampien asuntojen hankkimiseksi kaikille kansankerroksille ponnistellaan taloudellisilla ja teknisillä, lainsäädännöllisillä ja hallinnollisilla keinoilla sen tähden, että asuntokysymys on ihmisille elinkysymys – sen tähden, että se on kulttuurikysymys.”

Tähän ahtaasti ja kalliilla asuvat nyky-helsinkiläiset voivat mielellään yhtyä. Paitsi perheiden ja yksilöiden elämään asuntojen saatavuus ja hintataso vaikuttavat kaupunkien kotimaiseen ja kansainväliseen kilpailukykyyn, veropohjan kehitykseen ja niin yritysten kuin julkisen sektorin työvoiman saantiin.

Erityyppisiä vuokra-asuntoja tarvitaan Helsinkiin reilusti lisää eikä Penttilä möisi yhtään kaupungin vuokra-asuntoa.

”Kaupungin oma vuokra-asuntokanta on köli, joka pitää vuokratason kohtuullisena.”

Helsinki on siitä onnellisessa asemassa, että maat ovat suurelta osin kaupungin omistuksessa ja kaupungilla on myös merkittävää omaa asuntotuotantoa.

”Asuntomarkkinoiden tilanne vaihtelee eri maissa ja on havaittavissa, että siellä missä kaupungilla on keskeinen rooli asuntotuotannossa, kuten esimerkiksi Wienissä tai yleensä pohjoismaisissa kaupungeissa, asuntomarkkinat ovat yleensä vakaammat ja hintataso alhaisempi”, Penttilä toteaa.

Kaupunkimaisuus ratkaisuna

Penttilä tunnustautuu urbanistiksi ja puolustaa lämpimästi kaupunkimaiseen elämäntapaan liittyviä arvoja.

”Haluan tuoda enemmän kaupunkia kaupunkiin!”

Tähän kuuluvat kivijalkamymälät ja lähipalvelut, tiivis kaupunkimainen rakentaminen, puistot ja yhteiset julkiset tilat, kaikenlaisten ihmisten läsnäolo katuelämässä – kuten hänen kotikaupunginosassaan Kalliossa.

Ympäristöasioissa profiloitunut ja Suomen Luonnon-suojeluliitossa työskennellyt Penttilä, joka kesällä rapsuttaa siirtolapuutarhamökin pihaa Oulunkylässä, ei näe riskiä urbaanien ja luontoon liittyvien arvojen välillä.

”Päinvastoin, myös esimerkiksi **Reino Kalliola** ja **Yrjö Kokko** olivat urbanisteja”, hän viittaa luonnonsuojelutyön uranuurtajana tunnetuksi tulleeseen kasvitieteilijään ja Lapin kuvauksillaan maineeseen nousseeseen kirjailijaan.

Itse asiassa Penttilä ei ole sen enempää kaupunki- kuin luontoromantikko, vaan ympäristörealisti.

”Ympäristöhaasteet voidaan ratkaista vain kaupungeissa”, hän selventää.

Ilmastomuutoksen tuomiin haasteisiin vastaamisessa asumisen, palvelujen ja työpaikkojen sijoittuminen ja ihmisten liikkumisen järjestäminen on avainkysymyksiä. Hajanainen yhdyskuntarakenne – sinne tänne pelloille ja pusikoihin ripotellut talorykelmät, jotka ovat kaukana toisistaan, työpaikoista ja keskuksista – on energiataloudellisesti tuhlaileva ja ilmansaasteita lisäävä. Luontoa säästyy tuleville polville parhaiten, kun ihmiset asuvat ja työskentelevät tiiviimmin yhdessä.

”Ihmiset haluavat joka tapauksessa liikkua ja tavalta toisiaan. Tietotekniikka ei ole muuttanut tätä perustarvetta, se on suuri harha”, Penttilä sanoo. Hän peräänkuuluttaa myös yrityksiltä ympäristövastuuta sijoittumis- päätöksissä.

”Kauppoja ja kaupunkimaisia palveluja tarvitaan lisää myös kantakaupunkiin.”

Kestävän kehityksen mukainen yhdyskuntarakenne perustuu toimivaan joukkoliikenteeseen, etenkin raide- liikenteeseen, uusien asuinalueiden rakentamiseen joukkoliikenneyhteyksien tuntumaan ja vanhojen asuinalueiden tiivistämiseen. Pääkaupungissa tähän on hyvät mahdollisuudet.

"Toisten tukena ollaan eikä kilpailuhenkä ole", kehuvat Eddie B (vas.), Ba Freak, Mats Takila ja syliin päässyt E5 levy-yhteisö Helsinki Freedom Recordsia.

Vapautta levyntäydeltä

Lönkalla toimii erikoinen levy-yhteisö, joka ei hamua hittejä ja mammonaa. Yhteisö puhuu sekä fiittaa kielillä ja antaa artistinsa ilomielin isommilleen.

Kummajainen on Helsinki Freedom Records, kaupungin nuorisosiainkeskuksen omistama levy-yhteisö. Se perustettiin viime vuonna nuorten artistien ponnahduslaudaksi. Senioreja eivät ole yhteisön pyörittäjätkään, sillä vastuuta on jaettu nuorille varsinaisten työntekijöiden lisäksi.

Helsinki Freedom Records on ehtinyt julkaista kaksi levyä, vaikka yhteisön toiminta saatiin kunnolla käyntiin vasta syksyllä. Loppuvuonna ilmestyivät Mr KO:n pitkäsoitto ja 15 artistin hiphopkokoelmalevy.

"Stuudioimme sopii parhaiten konemusan tekemiseen, mutta muitakaan tyyliä ei ole suljettu pois. Otimme kokoelmalevyille erilaisia kappaleita, jotta skaala näkyisi ja mahdollisimman moni artisti pääsisi esiin. Haluamme

jäljestä kovatasoista, mutta hittipakkoa ei ole, joten täällä pääsee tekemään kokeiluja ja tutustumaan alaan ilman hirveitä paineita", kertoo vastaava tuottaja **Mats Takila** Helsinki Freedom Recordsin pääkallopaikalla Lönnrotinkadulla.

Yhteisö pitää majaansa mediaan keskittyneellä nuorisotalolla, jonka virallinen nimi Nuorten Media Hattutehdas lyhennee arjessa Hatuksi. Sijainnista on etua, koska yhteisö voi käyttää Hatun studiotiloja ja painaa sen CD-robotilla levyt. Hatussa päästään myös myymään levyjä keikkapaikkojen ja Kampin Funkiest-levymyymälän lisäksi. Vastikään varmistui myös laajempi jakelu, joten pian levyjä saa useista myymälöistä.

"Yritämme pitää levyjen hinnat 10–15 eurossa, jotta nuorilla olisi varaa ostaa niitä. Biisejämme soi myös Free Your Mind -nettiradiossa, sillä sekin kuuluu Hatun toimintaan ja haluaa tukea artistejamme", kertoo Takila.

Helsinki Freedom Records on nimensä mukaisesti vapaa yhteisö, joka ei sido artistejaan tiukoilla levytyspimuksilla, vaan nämä saavat lähteä milloin vain muualle – myös levytyspimuksia solmimaan.

"Olemme pelkästään iloisia, jos he saavat muualta levytyspimuksia, niin kuin Kuudes aisti jo sai. Emme itse tee artistien kanssa kirjallisia sopimuksia, vaan yhteistyö perustuu keskinäiseen luottamukseen", sanoo Takila.

Kymmenen kansallisuutta

Tällä hetkellä Helsinki Freedom Recordsilla on 30 artistia. Poikkeuksellisen joukosta tekee artistien nuoren 13–22 vuoden iän lisäksi heidän kulttuuritaustansa. Kolman-

nes artisteista on syntyisin muualta kuin Suomesta, aina Angolaa, Sudania ja Palestiinaa myöten. Kaikkiaan kansallisuuksia on 10. Esimerkiksi kokoelmalevyllä räpätään suomen lisäksi englanniksi ja portugalkiksi.

"Jokainen saa esiintyä sillä kielellä, millä haluaa. Levynjulkaisuperusteenamme on se, että motivoituneimmat ja pisimmälle ehtineet pääsevät tekemään pitkäsoittoja. Yritämme myös saada levyille fiittaamaan kovia nimiä, mutta monien artistien levytyspimukset ovat niin tiukoja, etteivät ne anna tähän mahdollisuutta", pahoittelee Mats Takila.

Hattutehtaan studioaikoja voi varata kuka vain nuorisoiainkeskuksen viiden euron hintaisen jäsenkortin haltija. Studion käytöstä veloitetaan vain 15 euron päivämaksu, jotta musiikin tekeminen ei jäisi rahasta kiinni, eikä toisaalta kaupungin virastojen periaatteisiin kuulu voiton tavoittelu. Levy-yhteisön jäsenille studion käyttö on maksutonta.

"Helsinki Freedom Recordsin ei tarvitse tuottaa voittoa, vaan riittää, että saamme katettua kulut. Kokoelmalevyjen artisteille emme maksa levymyyntituottoja, koska noin isolla joukolla tehdystä levystä jäisivät vain pienet summat kullekin. Pitkäsoittojen tekijät saavat kuitenkin ihan hyvät rojalit", toteaa Takila.

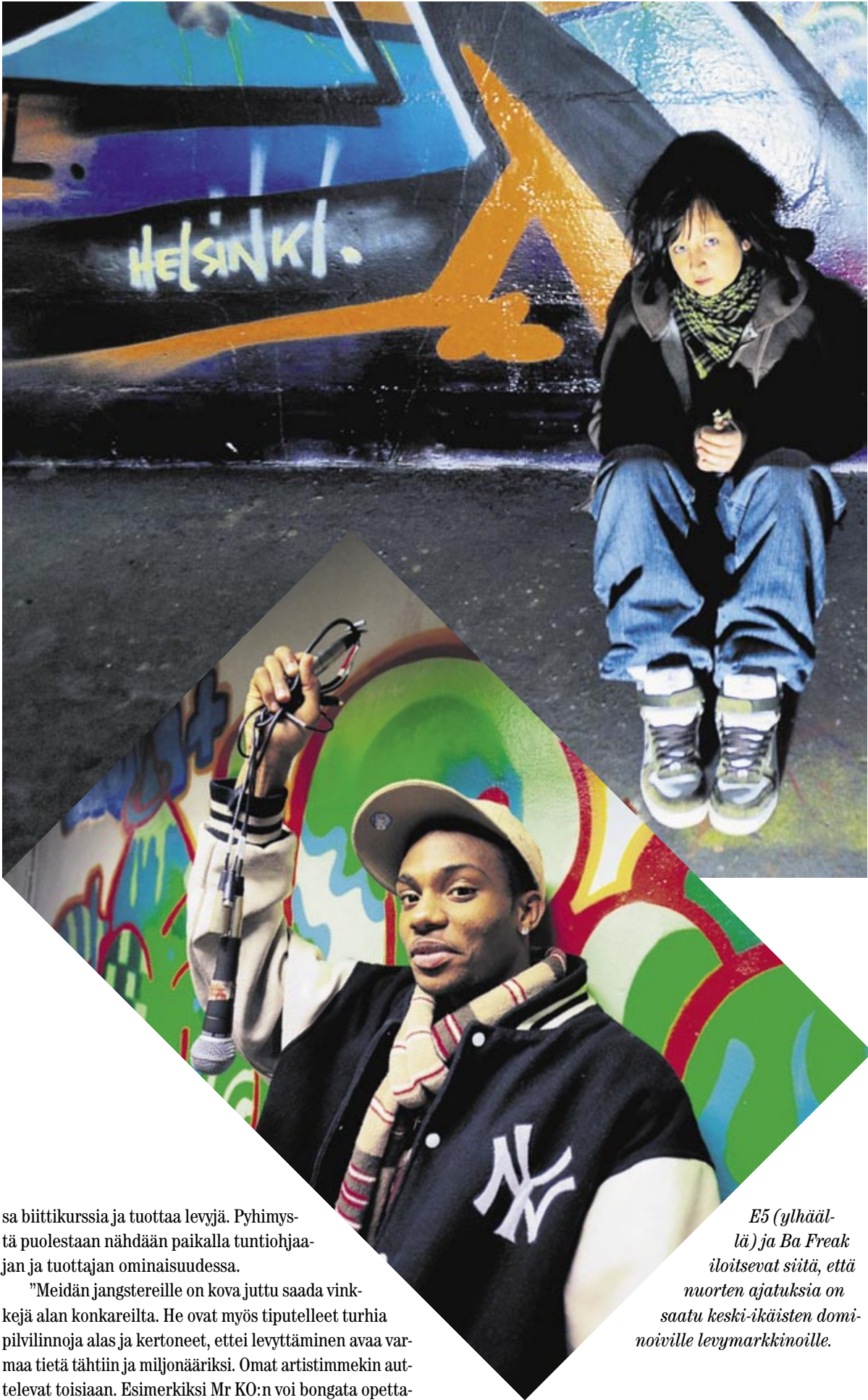
Steen1 opettajana

Koska Helsinki Freedom Records sijaitsee nuorisotalolla, on luonnollista, että toimintaan kuuluu studiotilojen ja -työn tarjoamisen lisäksi ohjausta ja opetusta. Esimerkiksi Suomen eturivin räppäjiin lukeutuva Steen1 vetää Hatus-

Kuvat Jukka Uotila

"Nuoret huolehtivat asioista aina artistien etsimisestä markkinointiin", kertovat Petri Voutilainen ja Mats Takila.

sa biittikurssia ja tuottaa levyjä. Pyhimystä puolestaan nähdään paikalla tuntiohjajan ja tuottajan ominaisuudessa.

”Meidän jangstereille on kova juttu saada vinkkejä alan konkareilta. He ovat myös tiputelleet turhia pilvilinnoja alas ja kertoneet, ettei levyttäminen avaa varmaa tietä tähtiin ja miljonääriksi. Omat artistimmeikin auttelevat toisiaan. Esimerkiksi Mr KO:n voi bongata opettamassa ääntämistä nuoremmille”, kertoo Mats Takila.

Takila kuuluu itsekin alan osajiin, vaikkei siitä meteliä pidäkään. Miehen käsialaa ovat enin osa yhteisön levyttämien kappaleiden taustabiiteistä, niin kuin useiden muidenkin levyjen. Takila myös miksa, äänittää ja tuottaa levyjä. Siinä sivussa hän pitää studioon tulijoille sopivasti jöötä, jotta aikataulut ja tavat säilyvät.

Iso rooli Helsinki Freedom Recordsissa on myös artistien taustalla toimivilla nuorilla, sillä he pitävät huolta useista kokonaisuuksista aina uusien artistien etsimisestä markkinointiin. Taustalla on ajatus nuorisotyöstä, joka opettaa nuoria alalle ja vastuunkantoon.

”Joukossamme on markkinoinnin opiskelijoita, jotka ovat innoissaan päästessään mukaan alan oikeisiin töihin. He voivat hyödyntää täällä tehtyjä juttuja opinnoissaan ja päinvastoin”, summaa markkinointiryhmää vetävä **Petri Voutilainen** nuorten työntekijöiden tunteja.

Tiina Kotka

• **Helsinki Freedom Records**, Lönnrotinkatu 30 C, sisäpiha, p. 310 89091, ti–pe klo 11–21, sähköpostiosoite mats.takila@hel.fi ja nettiosoite www.freemymind.fi/hfr.

E5 (ylhäällä) ja Ba Freak iloitsevat siitä, että nuorten ajatuksia on saatu keski-ikäisten dominoiville levymarkkinoille.

Levyssä on hohtoa

Sunkaa sanoihis ei voinu enää luottaa, sano mitä sanot, kaivat itsellesi kuoppaa”, riimittelee **Eevi Savolainen** eli artisti nimeltä E5 Helsinki Freedom Recordsin kokoelmalevyn kappaleessa ”Pidä sun sanas”.

Savolaiselle räppääminen on vielä tuore juttu, joten levyttäminen jännitti häntä aika lailla.

”Vaikka monet laittavat nettiin MySpaceen ja Mikseriin kappaleitaan ja niitä voivat kuunnella miten monet hyvänsä, on levyille pääsemisessä silti erityistä hohtoa. En olisi selvinnyt hommasta ilman Matsin apua, ja muutenkin jengi tuki eikä kilpaillut keskenään. Niin kliseiseltä kuin se kuulostaakin, meidän levy-yhteisö on enemmän kuin yhteisö”, sanoo Savolainen Helsinki Freedom Recordsin studiossa, ja viereen tullut Aggressivos-kokoonpanosta tuttu beatboxaaja **Ba Freak** jatkaa:

”Tämä on meidän pieni perhe. On tosi tärkeätä, että saa tuoda omat näkemyksensä esiin musan avulla. Eri-ikäiset puhuvat eri jutuista, ja on hyvä, että nuorimpienkin ääni saadaan kuuluviin.” *TK*

Kompassi auttaa opiskelun- ja työnhaussa

Yhteishaku siintää muutaman viikon päässä, ja kesätöiden haku on vilkkaimmillaan. Nuorisotiedotuskeskus Kompassi tarjoaa tueksi teemaillat, joista saa vinkkejä kuinka toimia. Paikalla on alan asiantuntijoita sekä opiskelijoita, joilla on omakohtaisia kokemuksia. Tarjolla on arvokasta tietoa niin kesätöiden hakemisesta kuin yhteishaustakin. Teemailtoihin voi tulla keskustelemaan, kysymään tai vain kuuntelemaan.

• **26.2. klo 15–18** Yhteishaku-info. Tarjolla on neuvoja muun muassa yhteishakulomakkeen täyttämiseen.

• **17.3. klo 15–18** Kesäduuni-info. Mistä, miten ja koska? Saat vinkkejä hakemuksen kirjoittamiseen, työhaastatteluun ja työn tekemiseen.

• **Nuorisotiedotuskeskus Kompassi**, Malminkatu 28, Kamppi, p. 310 80080, kompassi@hel.fi, www.kompassi.info.

Kulttuuritehdas laajeni

Kulttuuritehdas Korjaamo on laajentunut. Gallerian neliöt on lähes tuplattu reiluun sataan neliöön. Teatteri- ja konserttiesityksiä varten on käytettävissä yli 300-paikkainen katsomo. Uusi lounge-tila kasvattaa vuokrattavien neliöiden määrää. Subtv toi juontostudiosa Korjaamolle.

Uudistukset kuuluvat Korjaamon ensimmäisen vaiheen laajennukseen. Täydessä mitassaan paikan kaavallaan olevan kesäkuussa. Tuolloin naapurirakennuksessa toimivasta Raitioliikennemuseosta tulee osa keskusta ja rakennusten väliin tehdään yleisölle avoin puutarha.

Kulttuuritehdas Korjaamo on julkisen ja yksityisen sektorin yhteinen keskus, jonka toiminta on vahvistettu Korjaamon, Helsingin kaupunginmuseon ja Helsingin kaupungin kulttuuritoimen välisellä kymmenvuotisella sopimuksella.

”Teatteri, kuvataide ja klubit ovat päätoiminta-alueitamme. Uudistuksen tavoitteena on lisätä Korjaamon kulttuuritarjontaa ja synnyttää Helsingin Töölöön uudenlainen, kansainvälinen kulttuurikeskus”, visioi Korjaamon toimitusjohtaja **Raoul Grünstein**.

• **Kulttuuritehdas Korjaamo**, Töölönkatu 51 b, p. 020 7417 000, www.korjaamo.fi.

Satuooppera koko perheelle

Vanhaan satuun pohjautuva ja Engelbert Humperdinckin säveltämä Hannu ja Kerttu on suomenkielisen työväenopiston musiikinopiskelijoiden valmistama koko perheen ooppera. Tarinassa Hannu ja Kerttu eksyvät metsään – ja mitä kaikkea sitten tapahtuukaan?

Rooleissa esiintyvät työväenopiston yksinlaulun opiskelijat. Päärooleissa nähdään Katariina Airaksinen / Tanja Varha (Hannu), Taru Jylhä/Tia Svanberg (Kerttu), Anne Karikoski (äiti), Mikko Kuikka/Mikko Rokka (isä), Eeva Laine/Saara Pääkkönen (noita), Outi Moisio (kastekeiju, nukkumatti), Kaisu Siilasmaa (kastekeiju) sekä Tuija Papunen (nukkumatti).

Mukana on lisäksi Helsingin konservatorion lapsikuoro Galanten Ellit johtajanaan Saara Perkola.

Oopperan ohjauksesta ja dramatisoinnista vastaa Suomen kansallisoopperan ohjaaja Jussi Tapola.

Esitykset: **la 1. & 8.3. klo 13 ja 16, su 2. & 9.3. klo 16**, kesto: noin 1 t 15 min (ilman väliaikaa).

Liput maksavat 3 e aikuisilta, lapset ilmaiseksi (ikäsuositus yli 5-vuotiaille). Lipunmyynti tuntia ennen ovelta. Ennakkovaraukset p. 310 88536.

• **Helsingin työväenopiston Opistotalo**, Juhlasali, Helsinginkatu 26

Korttelikerho yhdistää ja virkistää

Aktiivinen joukko ikäihmisiä tapaa toisensa kerran viikossa Konalassa. Vaihtuvat esitelmöitsijät ja luennon jälkeinen keittolounas vetävät paikalle säännöllisesti noin 70 korttelikerholaista. Jo tuntia ennen tilaisuuden alkua on talossa melkoinen tohina. Varastosta kannetaan yhdistyksen tuoleja ja pöytiä luentotilaan, ja useampi vapaaehtoinen häirii kattamassa pöytiä ja koristelemassa tiloja.

Eikä aikaakaan, kun luentosali on täynnä noin 70-vuotiaita kuulijoita. Puheenjohtaja **Kaija Hömpin** tervetuloitotusten jälkeen lauletaan yhdessä laulukirjasta, jonka kokoajana on Hömpin ohella ollut **Irja Vuokko**, kuoroihminen hänkin. Tähti ja meripoika kajahtaa siihen malliin, että laulu tuntuu olevan lähellä koko joukon sydäntä.

Päivän luennoitsijana on erityistutkija **Martti Helminen** kaupunginarkistosta. Hän on valinnut aiheekseen Helsingin pommitukset. Esitys kirjoittaa läsnäolijat kommentoimaan, kyselemään ja muistelemaan. Kerholaisia kiinnostavat kaikki aiheet hyvinvoinnista kulttuuriin, mutta miehet tuntuvat innostuvan erityisesti historiasta.

Monet korttelikerholaiset ovat olleet mukana toiminnassa kerhon perustamisesta saakka ja he osallistuvat tapaamisiin hämmästyttävän säännöllisesti.

”Olen ollut poissa vain yhden kerran näiden vuosien aikana, koska olin flunssassa”, kertoo pääemännän tehtäviin vastikään siirtynyt **Irja Mäkelä**. Häntä joku kehaisee paikan kukkamestariksi, joka tuo usein kotipihaltaan koristeet maljakoon. Monitaitoista väkeä on paikalla muutenkin, ja jokainen antaa kerhon toiminnalle omaa osaamistaan.

Kerhon isäntä **Reino Ketola** ottaa tulijat lämpimästi vastaan sekä kehaisee kantavansa rinnassaan koko vapaaehtoisjoukon suurinta nimilappua.

Korttelikerho Pit-Kon puheenjohtaja Kaija Hömpin aloittaa viikkotapaamisen tervetuloitotuksilla. Edessä keskellä odottaa vuoroaan päivän luennoitsija erikoistutkija Martti Helminen.

Vapaaehtoisia on kaikkiaan parisenkymmentä, ja tehtäviä tapaamisten yhteydessä riittää. Yksi ottaa vastaan lounaasta velotettavat 5 euroa, sekä kerää jäsen- ja retkimaksut. Monet huolehtivat siitä, että paikka on tiptop-kunnossa pian lounaan päätyttyä, jolloin vuoron saa koululaisten iltapäiväryhmä.

Yhdistyksen puheenjohtaja Kaija Hömpin ja sihteeri **Seija Korpela** ovat olleet alusta saakka mukana tärkeäksi kokemassaan korttelikerhotyössä. He kertovat, että uusinta uutta on Interpedian kautta hankittu kerhon yhteinen kummilapsi, 11-vuotias eteläafrikkalainen orpoipoika, joka asuu isoäitinsä kanssa. Kummimummit ja -vaarit keräävät arpajaisilla varoja tukeakseen pojan tulevaisuutta.

Yhdistyksen jäsenet toivoisivat voivansa kehittää ystäväpiiritoimintaakin esimerkiksi luomalla puhelinketjun, mutta siihen tarvittaisiin ulkopuolista apua.

Liikuntaa kerholaiset harrastavat yhteistyössä eri liikuntaprojektien kanssa. Liikunta on huomioitu erityisesti kesä kautena Ikäväki ry:n toiminnassa leikkipuiston pihalla. Lisäksi kerho tekee retkiä nähtävyyksiin sekä kotikaupungissa että muualla. Huhtikuun ohjelmaan kuuluvat myös kevättanssiaiset.

Viikoittaisilla tapaamisilla on suuri merkitys sosiaalisten kontaktien luomisessa ja säilymisessä sekä fyysisen ja henkisen toimintakyvyn ylläpidossa. Kerhon järjestämä ohjelma rytmittää arkea ja virittää keskusteluja ajankohtaisista aiheista.

Korttelikerho perustettiin vuonna 2004. Sen taustavoimina ovat olleet sekä Konala- että Pitäjänmäki Seura ja primus motorina yhdistyksen edellinen puheenjohtaja **Leena-Maija Tuominen**, jonka peräänantamatonta tarmoa jäsenet kiittelevät. Hyvin verkostoitunutta kerhoa ovat tukeneet monet paikalliset yhdistykset ja seurakunta. Kerhotila on saatu käyttöön Helsingin kaupungilta. Vaikka kerhon toiminta nojaakin pitkälti vapaaehtoisten työpanokseen, ilman ulkopuolista apua olisi sen pyörittäminen huomattavasti rankempaa. Yhteistyökumppanien ansiosta on saatu hankittua niin astiat kuin huonekalut sekä piirtoheitin ja äänentoistolaitteet.

Pitäjänmäen–Konalan Ikäihmiset ry:n Korttelikerho Pit-Ko kokoontuu keskiviikkoisin Leikkipuisto Vähätuvan tiloissa, Vähäntuvantie 4. Päivän esitelmäosuus alkaa kello 11 ja lounas kello 12. Kerhon jäsenmaksu on 10 euroa vuodessa, mutta paikalle voi tulla, vaikkei jäsen olisikaan.

Korttelikerhon ohjelman voi noutaa kerhopäivinä paikan päältä ja se löytyy myös netistä Helsingin kaupunginosayhdistysten Liiton sivujen kautta (www.helka.net) klikkaamalla kaupunginosayhdistykset, Konala ja sieltä Pit-Ko korttelikerho.

Leena Seitola

Riitta Mäenpää (vas.) ja Irja Mäkelä kattavat kerholaisille lounaspöydän. Tekemistä riittää joka viikko monelle muullekin vapaaehtoiselle aina keiton lämmityksestä kahvituksiin ja luentosalin tuolien kantamiseen.

Aino Holopainen (vas.), Mirja Neuvonen ja Olli Tapola uppoutuvat esittämään luokan yhdessä keksimää tarinaa käyttäen puheäänien lisäksi soittimia ja rekvisiittaa.

Teatterilla on taidetalkoot

Kaupunginteatteri on alkanut tuoda entistä enemmän taidetta asukkaiden luo ja viedä heitä kulissien taakse.

Vaikka kaupunginteatteri on tehnyt vuosia taidekasvatusta ja muuta yleisötyötä, päätti teatteri panostaa siihen vielä enemmän ja perusti yleisötyövastaavan pestin. Sitä hoitava **Mirja Neuvonen** on kiertänyt lokakuusta alkaen niin lasten kuin aikuisten luona ja järjestänyt teatterissa työpajoja sekä tutustumiskierroksia.

”Yleisö on pitänyt esimerkiksi tunnin mittaisista 10–20 hengen kulissikierroksista. Kysyntää on riittänyt myös vuosien ajan pidetyille teosesitelyille, joissa on ollut mukana työryhmän jäseniä, kuten ohjaaja. Työpajojen osallistujat ovat muun muassa kokeilleet asioiden ilmaisemista

kehon liikkein. Moni on sen jälkeen huomannut, että kuka tahansa voikin ymmärtää vaikeatajuisena pidettyä nykytanssia”, kertoo Neuvonen ja lisää painokkaasti:

”Haluaisin ihmisten näkevän, kuinka paljon asioita teatteri kykenee kertomaan ja miten se voi auttaa katsojaa. Esitystä seurattessa katsoja voi purkaa tunteitaan ja kokeilla mielessään asioita.”

Neuvonen pyrkii tuomaan teatteria tutuksi niillekin, joilla ei ole yleensä mahdollisuutta käydä näytännöissä. Hän on järjestänyt esimerkiksi erityisryhmille tutustumiskäyntejä harjoituksiin. Yleisötyöllä on Neuvosen mukaan tärkeä merkitys senkin vuoksi, että koulujen taideaineiden tunteja on vähennetty.

”Jos kouluista loppuvat taidetunnit, jää osa lapsista ilman taide-elämyksiä. Viimeistään silloin tarvitaan taidelaitosten apua, mutta koen tärkeänä, että niin tehdään jo aiemmin. Teatterimme haluaa tarjota taidetta huonokuntoisillekin, joten ideoin parhaillaan vierailuja huonokuntoisten vanhusten luokse oppilaitosyhteistyönä. Olen ottanut myös maahanmuuttajat mukaan yleisötyöhön, sillä teatteri on hyvä keino auttaa heitä ymmärtämään yhteiskuntaamme. Laaja yleisötyö on mahdollista, koska saimme yhteistyökumppaniksi työeläkevaikutusyhtiö Eteran. Olen iloinen siitä, että yrityksetkin lähtevät mukaan taidetalkoisiin.”

Ujoimmatkin mukaan

Suuri osa Mirja Neuvosen työajasta vierähtää tällä hetkellä kouluilla. Tänään hän vierailee kolmatta kertaa Herttoniemessä Sataman sivukou-

lun 1–2B-luokalla tutustuttamassa oppilaita Pekka Töpöhäntä -tarinaan, jota esitetään kaupunginteatterissa. Oppilailla on mahdollisuus nähdä esitys alennettuun hintaan.

”Olipa kerran pieni kissa nimeltä”, johdattelee Neuvonen oppilaita tarinan juonenkehittelyyn. Oppilaat jatkavat kertomusta sujuvasti, ja pian on koossa jännittävä esitys. Opettaja **Miisa Hangasmaa** istuu piirissä muiden joukossa esittämässä tarinaa. Tunnin päätyttyä hän vaikuttaa tyytyväiseltä.

”Oppilaat ovat tykänneet valtavasti projektista, samoin kuin minä. Olen tehnyt työtäni pitkään ja koen urautuneeni, mutta olen saanut näiltä tunteilta paljon uusia ideoita. On myös ollut hyvä päästä havainnoimaan oppilaita sivusta. Ujoimmat ja levottomimmat ovat uskaltaneet ja maltaneet olla hyvin mukana. Kerran Mirjan mukana oli näyttelijä **Marjut Toivanen**. Oppilaat olivat siinä otettuja ja se näytti syventävän heidän suhdettaan esitykseen”, kertoo Hangasmaa.

Myös luokasta ulos sujahtelevat oppilaat näyttävät pitäneen tunnista, ja heistä pari pysähtyy kertomaan tuntojaan.

”Edellisellä kerralla puhuimme siitä, millaista on huono ja hyvä käyttäytyminen. Tänään keksimme tarinan ja siinä olleiden eläinten nimet ja luonteet. Sitten valitsimme soittimet, jotka kuvastivat hahmoja ja soitimme tarinan samalla kun ohjaaja kertoi sitä. Se oli mukavaa. Illalla menemme katsomaan esitystä”, kertovat 2B-luokkalaiset **Aino Holopainen** ja **Olli Tapola** innoissaan.

Tiina Kotka

Opettaja Miisa Hangasmaa ja Tuihti Lindfors osallistuvat vuorollaan esitykseen.

Kuvat Jukka Uotila

Vähän vaivaa, paljon iloa

Olisitko valmis antamaan aikaasi tukea tarvitsevalle lapselle tai nuorelle? Kaupungin sosiaalivirasto kouluttaa vapaaehtoisia aikuisia tukihenkilöiksi.

Helsinkiin **Tuuli Erkkö** ryhtyi tukihenkilöksi neljä vuotta sitten.

”Huomasin lehdessä ilmoituksen, jossa haettiin tukihenkilöitä. Kiinnostuin ja ilmoittauduin mukaan kurssille”, hän muistelee.

Aloittaessaan tukihenkilönä Tuuli Erkkö oli 20-vuotias sosiaalialan opiskelija. Tukihenkilötoiminta kiinnosti häntä myös ammatillisesti. Tuettavakseen Tuuli sai 13-vuotiaan **Ellan**. Neljän vuoden ajan Tuuli ja Ella ovat tavanneet noin kerran kuussa. Tulevaisuudessa siintää tukihenkilösuhteen lopettaminen, mutta senkin jälkeen Ella voi halutessaan soittaa Tuulille kuulumisistaan.

”Alussa minulle tuotti vaikeuksia rajata tapaamisten kestoja, ja tapaamiset venyivät pitkiksi”, Tuuli kertoo.

Neljän vuoden kokemuksella Tuuli muistuttaa rajojen vetämisen olevan tukihenkilösuhteessa hyvin tärkeää.

”Tukihenkilö on turvallinen aikuinen, joka antaa nuorelle aikaansa. Pelisääntöistä on sovittava tarkkaan ja niistä on myös pidettävä kiinni. Tapaamisia voi olla kerran tai kaksi kuukaudessa muutama tunti kerrallaan.”

Tuuli Erkkö uskoo oman koulutuksensa, sosionomi AMK:n, antavan lisäeväitä tukihenkilönä toimimiseen. Monella tukihenkilöllä onkin sosiaalialan opinto- ja työtaustaa, mutta se ei suinkaan ole edellytys tukihenkilönä toimimiselle.

Oleminen tekemistä tärkeämpää

Tuuli ja Ella ovat puuhailleet yhdessä hyvin tavallisia asioita. He ovat käyneet jäätelöllä tai elokuvissa ja pelanneet sulkapalloa. Usein he ovat myös laittaneet yhdessä ruokaa Tuulin kotona.

Tuuli Erkkö toimii tukihenkilönä.

”Parhaimpia hetkiä ovat olleet yhteisen ruuanlaitto ja yhdessä syöminen. Ruuanlaiton lisäksi olemme harjoitelleet ostamista ja maltillista rahan käyttöä.”

Tukihenkilölle maksetaan kuukaudessa noin 30 euron korvaus tukihenkilönä toimimisesta sekä korvausta kuluja mukaan enintään reilun 30 euron verran.

”Mielestäni korvaus on ruhtinaallinen. Joskus olemme myös säästäneet parin kuukauden ajan konserttilippuihin.”

Tuuli uskoo, että moni tukihenkilö miettii, mitä kaikkea tuettavan nuoren kanssa voisi ja pitäisi tehdä.

”Tärkeintä on yhteinen aika. Yhdessä oleminen on tärkeämpää kuin tiettyjen juttujen tekeminen. Aikuisen on kyettävä olemaan tilanteessa aidosti läsnä ja rauhoittua yhteiseen ajanviettoon nuoren kanssa. Monella lapsella ja nuorella ei ole ollut tilaa olla lapsi, jolloin voi olla vaikeaa oppia vain olemaan oma itsensä ilman vastuita tai paineita tilanteesta”, Tuuli Erkkö toteaa.

Voimavaroja ja avoin mieli

Tukihenkilöksi ryhtymistä Tuuli suosittelee lämpimästi kaikille, joita asia kiinnostaa.

”Tukihenkilötoimintaa ei kuitenkaan voi kokeilla kuten vaikkapa flamenco-tunteja. Tähän työhön täytyy sitoutua pitkäjänteisesti”, hän muistuttaa.

Tukihenkilöksi sopii Tuulin mukaan jokainen, jonka elämäntilanne on riittävän tasapainoinen. Psykeltään epätasapainoisten tai päihdeongelmaisten tulisi ensin tukea itseään ennen kuin voi toimia tukihenkilönä muille.

”Tukihenkilönä toimiminen vaatii aikaa ja voimavaroja yli oman itsen. Lisäksi tarvitaan avointa mieltä ja aitoa kiinnostusta nuorten asioihin ja elämään.”

”Moni lapsi jää ilman riittävää aikuisen tukea”, sanoo Heidi Tikkamäki.

Moni perhe selviää avohuollon tukitoimilla

Lasten ja nuorten tukihenkilötoiminta on tärkeä osa lastensuojelun avohuoltoa. Tukihenkilöitä tarvitaan nykyistä enemmän, ja erityisesti olisi tarvetta miehille”, kertoo Pohjoisen perhekeskuksen Maunulan toimipisteen sosiaalityöntekijä **Heidi Tikkamäki**.

Tikkamäki on työskennellyt sosiaalityöntekijänä vuodesta 2000. Hänen mukaansa perheiden ja lasten ongelmien taustalla ovat pääsääntöisesti päihteiden käyttö ja mielenterveyden ongelmat sekä vanhempien pitkittynyt väsymys ja masennus. Ongelmavyyhdin noidankehää lisää usein myös köyhyys ja pitkäaikaistyöttömyys.

”Moni lapsi jää vapaa-ajalla yksin ilman riittävää aikuisen tukea. Monesti vanhemmat ovat liian väsyneitä jaksakseen harrastaa lapsen kanssa. Tukihenkilö tuo apua juuri näihin tilanteisiin. Suurin osa asiakkaista selviää avohuollon tukitoimenpiteillä, joita ovat tukihenkilötoiminnan lisäksi esimerkiksi tuki-

perhetoiminta tai pieni taloudellinen tuki harrastuksiin”, Heidi Tikkamäki kertoo.

Nuorten tukihenkilötoiminnasta vastaa Helsingin kaupungin lapsiperheiden palveluiden vapaaehtoistyön koordinaattori **Tommi Hiltunen**, joka järjestää tukihenkilöille paitsi koulutusta myös virkistystoimintaa sekä mahdollisuuksia osallistua asiantuntijaluentoihin. Helsingin kaupungin tukihenkilötoiminnan yhteistyökumppaneina ovat muun muassa Aseman Lapset ry, Walkers-nuorisokahvilat, Helsingin seurakuntayhtymän erityisnuorisotyön keskus Snellu sekä valtakunnallinen lastensuojelujärjestö Ehjä ry.

”Vuonna 2006 tukihenkilösuhteita oli 135. Tavoitteena on kasvattaa tukihenkilösuhteiden määrää kahteensataan. Tukihenkilötoiminnalle on sekä halua että tarvetta”, Tommi Hiltunen sanoo.

• Tukihenkilötoiminnasta kiinnostuneet vapaaehtoiset tavoittavat Tommi Hiltusen joko sähköpostilla vapaaehtoistyö@hel.fi tai puh. 310 46822.

Tuulin kokemuksen mukaan tukihenkilönä oleminen antaa paljon enemmän kuin vaatii.

”Tässä hommassa on vaivannäkö–ilosuhte kohdallaan. Tukihenkilönä toimiminen avartaa omaa ajattelua ja antaa mahdollisuuden kurkistaa nuorten maailmaan. Nuorten into ja aito koko keholla iloitseminen tarttuu ja antaa voimia.”

Kuin sisko

”Tuuli on minulle hyvin tärkeä ihminen, hän on kuin sisko”, 17-vuotias Ella (nimi muutettu) kertoo.

Ella ei tarkkaan muista tukihenkilösuhteen alkuaikoja. Tukihenkilömahdollisuudesta kertoivat sekä isä että sosiaalityöntekijät.

”Pelkäsin, että tukihenkilö on joku ikäloppu vanha kääkkä. Halusin nuorekkaan tyypin, että se pysyisi mun perässä, koska olen kova juoksemaan”, Ella sanoo.

Ella kertoo tykänneensä kaikesta, mitä on Tuulin kanssa tehnyt. Erityisesti hän pitää yhteisistä sulkapallonpeluuhetkistä. Yksi on kuitenkin ylitse muiden; **Antti Tuiskun** konsertti.

”Antti on IHANA, haluan lähettää Antille terveisiä.”

Peruskoulun viimeisellä luokalla opiskelevan Ellan lempiaineita ovat kotitalous ja käsityö. Myös yhteiskuntaoppi, ruotsi ja matematiikka mahtuvat mukavien kouluaineiden listalle. Vapaa-aika kuluu kaveri- ja ostoskeskuksessa aikaa viettäessä. Välillä Ella käy hoitamassa tuttavaperheen 11 kuukauden ikäistä vauvaa. Tulevaisuuden haaveistaan Ella ei osaa kertoa muuta kuin kiinnostuksen keittiöalan opiskeluun ammattiopistossa.

”Niin, ja tulevaisuudessa haluan olla Tuulin kanssa pitkään tekemisissä!”

Päivi Arvonen

Tukiperheet lastensuojelun avohuollon tukitoimena

Tukiperheellä tarkoitetaan perhettä, joka ottaa lapsia luokseen sovittuna aikana, yleensä yhden viikonlopun kuukaudessa ja pidemmän jakson loma-aikoina. Tukiperheessä lapsella on mahdollisuus solmia uusia ihmissuhteita ja saada tukea kasvuunsa. Tukiperhe toiminta tukee myös vanhemman jaksamista tarjoamalla tilaisuuden lepoon ja virkistytymiseen lapsen ollessa tukiperheessä.

Tukiperheiden hankintaa ja välitystä hoidetaan keskitetysti sosiaaliviraston tukiperhe- ja lomatointayksikössä. Yksikön työntekijät tavoittavat numeroista 310 43331, 310 43112, 310 43086, 310 43834 ja 310 43240.

Kuva Suomen rakennustaiteen museo

Autojätti General Motors alkoi 1940-luvun lopulla rakennuttaa teknologian tutkimuskeskusta Detroitin lähelle, arkkitehtina Eero Saarinen.

Isä ja poika maailmalla

Taidehallissa syksyllä 2006 esillä ollut arkkitehti **Eero Saarisen** elämäntyöstä kertova näyttely on maaliskuun loppuun asti nähtävissä Cranbrookin taidemuseossa. Näyttelyn Yhdysvaltain kiertueen avajaispaikaksi suomalaisille suhteellisen tuntematon Cranbrookin kampusalue on paras mahdollinen: täällä Eero Saarinen (1910–1961) vietti nuoruusvuotensa, kasvoi arkkitehdiksi ja käynnisti uransa yhtenä modernismin edelläkävijöistä.

Michiganin Bloomfield Hillsissä sijaitseva Cranbrook on Yhdysvaltojen tärkeimpiä arkkitehtuuriyhteisöjä, jossa on arkkitehtuuri- ja designyliopisto, kouluja, museota, taideakatemia ja asuintaloja. Yhteisön perusti 1900-luvun alussa filantropistipariskunta **George G. ja Ellen Booth**.

Kansallisromanttisen arkkitehtuurin suuri nimi ja kaupunkisuunnittelun visionääri **Eliel Saarinen** (1873–1950) muutti Boothin kutsusta alueelle 1920-luvul-

la. Saarisesta tuli Cranbrookin pääarkkitehti vuosiksi 1925–1950. Hän suunnitteli monet laajan kampusalueen keskeisimmistä rakennuksista mukaan lukien Saarin House –nimellä tunnetun talon, jossa asui perheineen.

Eliel Saarisen päätöitä Cranbrookissa on alun perin tyttökouluksi rakennettu Kingswood School. Koko lahjakas perhe osallistui kokonaistaideteokseksi muodostuneen rakennuskompleksin suunnitteluun: puoliso **Loja Saarinen** suunnitteli tekstiilit, tytär **Pipsan** sisätilojen väri- ja Art Deco -henkiset koristeaiheet ja poika Eero huonekalut.

Suomalaiselle Cranbrookiin tulo on kuin paluu kotiin tai aikamatka 1900-luvun taitteen Helsinkiin. Tämän tavan jäsentää muodot, värit, materiaalit olemme kohdanneet Kansallismuseossa, rautatieasemalla, Hvitträskin taiteilijahuviloissa Kirkkonummella, jonne Saariset Amerikan vuosinaan palasivat kesäisin.

Koulun ruokasali. Saaristen suunnittelema Kingswood School valmistui vuonna 1931.

Aivan lähellä Elielin Cranbrookia sijaitsee yksi Eero Saarisen tunnetuimmista töistä, monumentaalinen General Motorsin tutkimuskeskus, modernismin ikoni lempinimeltään teollisuuden Versailles. Eero Saarisen näyttelyn Yhdysvaltain avajaisten yhteydessä Helsingin kaupunki ja Suomen rakennustaiteen museo järjestivät yhteistyössä Cranbrookin taidemuseon kanssa seminaarin isästä ja pojasta, kahden maan ja kahden aikakauden arkkitehtuurin uudistajista.

Isästä ja pojasta arkkitehteina ja ihmisinä kertoo myös **Timo Tuomen** tuore teos Eliel ja Eero Saarinen (Ajatus Kirjat 2007). Näyttely Shaping the Future jatkaa myöhemmin tänä vuonna Washingtoniin ja Minneapolisiin.

Rita Ekelund

Kuvat Eero Waronen

Cranbrookin polveilevaa kampusaluetta.

Musiikkia

Essi Wuorela & Proton String Quartet

Essi Wuorela ja Proton String Quartet tuovat Vuotaloon naistenpäivänä konsertin, jonka ytimenä ovat nuorten suomalaisten naisten tekemät laulut. Wuorelan viimeiseltä soololevyiltä ”Valo” on otettu mukaan 6 laulua. Muina teoksina kuullaan vanhempia tuttuja lauluja, kuten ”Kotiseutu Pohjolassa” sekä ”Vain pieni kansanlaulu”. Proton String Quartetissa soittavat Teppo Ali-Mattila ja Siiri Rasta viulua, Maarit Holkko alttoviulua ja Veli-Matti Iljin selloa.

Kuvassa Essi Wuorela & Proton String Quartet

- **8.3. klo 17** Helsingin kaupunginorkesterin kamarimusiikkisarjassa Essi Wuorela & Proton String Quartet. Liput 11/9 e. Lipunmyynti: 310 12000, vuotalo.lipunmyynti@hel.fi ja Lippupalvelu.
- **Vuotalo**, Mosaikkitori 2, www.vuotalo.fi.

Viapori Winter Blues

Viapori Winter Blues soi **29.02.–01.03.** Suomenlinnassa kolmatta kertaa. Ennen bluesviikonloppua virittäydytään tunnelmaan Lännen-Jukka String Bandin Amerikansuomalaisissa illassa Ravintola Yläkerholla, Suomenlinna C 8, **28.2.** alkaen **klo 21.** J.Karjalaisen, Ninni Poijärven ja Mika Kuokkasen mukana musisoivat Caleb Klauder ja Sammy Lind/USA.

- www.lannenjukka.com
- Liput: 20 e (K18) Lippupisteestä 0600 900 900 (1,50/min+pvm, www.lippu.fi)
- Viapori Winter Bluesin ohjelma on osoitteessa: www.viapori.fi/winterblues.

Rahmaninovin juhlaa

Kaupunginorkesterin klassikkosarjassa **kon 28.2. klo 19** Yhteispohjoismaisen Rahmaninov -festivaalin konsertti, jonka johtaa Jukka-Pekka Saraste.

Sergei Rahmaninov oli pakkomielleisen kiinnostunut kuolemasta ja kaiken katoavaisuudesta. Edgar Allan Poen klassinen runo innoitti hänet säveltämään mestariteoksen, kuorosinfonian Kellot. Teoksessa kuullaan hopeisia kelloja, hääkelloja ja hätäkelloja – ja lopussa kellojen raskas kumu johdattaa viimeiseen lepoon...

- **Finlandia-talo**, liput 20/13/5 e.
- Perjantaina **29.2.** Helsingin Tuomiokirkossa **klo 19.00** kuullaan Rahmaninov-festivaalin vierailukonsertissa Ruotsin radion kamarikuoron esittämänä Rahmaninovin Vigilia. Liput numeroimattomille paikoille 17,50/11,50/5 e.

Teatteria

Missä kuljimme kerran

Kjell Westön Finlandialla palkitun romaanin, Missä kuljimme kerran, näytämösovitusta kantaesitetään Helsingin Kaupunginteatterin suurella näyttämöllä 3. huhtikuuta. Viime vuosisadan alusta talvisodan kynnykselle sijoittuvan näytelmän dramatisoi ja ohjaa Kari Heiskanen.

Tarina kuljettaa katsojan monen perheen ja sukupolven kohtaloihin Bulevardin salongeista Hermannin hellahuoneisiin ja Vallilan kapakoihin. Helsinkiläisten elämää kuvataan sekä porvariston että työväen näkökulmasta. Vuoden 1918 tapahtumat jättivät jälkensä levottomaan sukupolveen jo ennen kuin heistä tuli aikuisia. Samalla yksi tarinan päähenkilöistä, Helsinki, kokee rajun muutoksen teollistumisen myötä.

Näytelmän keskeisiä hahmoja ovat työläisperheen poika Allu Kajander, joka

Kuva Charlotte Estman-Wennström

Pitkäsiltä yhdistää työväen ja porvariston kaupungin, ja samalla kaksi nuorta, Allun (Niko Saarela) ja Lucien (Vuokko Hovatta) Kaupunginteatterin kotimaisessa kantaesityksessä Missä kuljimme kerran.

purkaa levottomuuttaan jalkapalloon, sekä porvarisperheen kasvatti Eccu Widing, joka hukuttaa surunsa viinaan. Lucie Lilliehjelm kapinoi yläluokkaista kasvatustaan ja aikansa ahtaita moraalisääntöjä vastaan, ja opettajana toimivan Ivar Grandellin elämää ohjaa aatteen palo.

Kjell Westö on tutkinut pääkaupungin ja Suomen historiaa vuosikausia. Missä kuljimme kerran on hänen rakkauden-

tunnustuksensa Helsingille. Esitykset 29.3. alkaen Helsingin Kaupunginteatterin suurella näyttämöllä (Eläintarhantie 5), liput 36/31 e.

- Helsingin Kaupunginteatterin lipunmyynti, p. 394 022, Ensi Linja 2, ma–pe klo 9–18, Eläintarhantie 5, la klo 12–18, Eerikinkatu 2, p. 696 27033, ma–pe klo 9–19, la klo 12–19, ja Lippupiste joka päivä klo 7–22, p. 0600 900 900 (1,50 e/min+pvm).

Karnevaalia karkauspäivään

Improvisaatioteatteri Häpeämättömät tuo Kanneltaloon karnevaalitunnelmaa **29.2. klo 19.** Häpeämättömät kehittää karkauspäivästä kumpuavia improvisaatioita yhdessä yleisön kanssa. Näytämöllä käsitellään muun muassa kosintamenoja, puolison etsinnän kilvoittelua ja naimisiinmenon problematiikkaa. Teatterilaiset kehittelevät iskulauseita yleisön antamista sanoista ja luovat sanansyöttöballadeja. Hulvattoman illan aikana näyttämöllä saatetaan myös nähdä kosinnan maailmanmestaruuskisat, ailahtelevatunteinen vanhapiika ja musikaalikohtauksia. Mukana hauskanpidossa Jenni Bergius, Juha Hippi, Juha Kujanpää, Anu Puska, Ilkka Villi.

- Liput sinkuille 2 e, muille 6 e! Lippuvaraukset p. 310 12000 sekä Lippupalvelu.
- **Kanneltalo**, Klaneettitie 5, www.kanneltalo.fi.

Improvisaatioteatteri Häpeämättömät ottaa myös osaa IMPROVIISUT 2007 -tapahtumaan Kanneltalossa 11.5. klo 19.

Hamlet – antaumuksella ja herkullisesti

Shakespeare-klassikko Hamlet nähdään Malmitalossa yhden miehen tragikoomisena monologi-näytelmänä. Valtteri Tuominen esittää parisenkymmentä roolia – ja niiden ohella vielä Norjan kuninkaan sotajoukkoja. Esitys on vauhdikas ja näkökulma herkullisen koominen.

Tuominen loihtii estradille sekä Elsinoren että linnanväen ilman sen kummempaa rekvisiittaa. Huivin takaa kurkkii Ofelia ja sotajoukot marssivat. Pienillä ja tarkoilla eleillä syntyvät niin koominen haudankaivaja kuin pinnallinen kuningataräitikin.

Esityksessä on käytetty Lauri Siparin suomennosta. Malmitalon Hamlet-esitykset kuuluvat talon 60+-sarjaan, yhtä tervetulleita ovat nuoremmatkin.

Esitykset **19.3. klo 15 ja 19**, kesto n. 1 h 15 min. Ei väliaikaa. Liput iltapäiväesitykseen 5 e ja iltäesitykseen 10/5 e. Lipunmyynti p. 310 12000 ja Lippupalvelu.

- **Malmitalo** Ala-Malmin tori 1, www.malmitalo.fi.

30 ja sikana. Naisten päivän teatteriesitys Stoassa la 8.3. klo 16. Kuvassa Nora Raikamo, Jyrki Tenni ja Kate Viljamaa.

Hillittömiä kolkyt ja risat -tunnelmia

Naistenpäivän teatteriesitys 30 ja sikana kertoo kolmenkymmen ruuhkavuosista, äitiydestä, naisena olemisesta ja miehen roolista tässä ristitulella. Miksi samaan ajankohtaan elämässä osuu valtava työmäärä, lasten syntymät, taloudellinen ahdinko ja avioerot? Miksi edelleen tuntuu tyhjältä, vaikka almanakka on täynnä ja onnen pitäisi olla saavutettu?

30 ja sikana -esitys pohjautuu pääasiassa suomalaisten eturivin kirjailijoiden teksteihin ja Suomipoppiin. Sinänsä vakavasta aiheesta löytyy paljon tragikoomisia piirteitä ja herkullista tilannekomiikkaa.

Esitys on **8.3. klo 16.30**, näyttelijät Nora Raikamo, Kate Viljamaa, kesto 1 h 45 min (sis. väliajan), liput 12/8 e. Lipunmyynti: p. 310 12000, stoa.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta.

- **Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus**, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi.

Kuva Kari Hakli

Valtteri Tuominen Hamlet nähdään Malmitalossa 19.3. klo 15 ja 19.

Muksuille

Bravo! lastenteatteria maailmalta

Viidettä kertaa järjestettävä kansainvälinen lasten- ja nuortenteatterifestivaali Bravo! jatkaa kansainvälisen lasten- ja nuortenteatteritarjonnan esittelyä Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Vuoden ohjelmistoon valitut nimekkäät kansainväliset teatteriryhmät tarjoavat sanattomia ja kuvalliselta kerronnaltaan vahvoja teoksia yhteensä 39 esityksen verran. Helsingin esitykset ovat Annantalon taidokeskuksessa, Kanneltalossa, Malmitalossa, Nordsjö-Rastiksessa, Stoassa ja Vuotalossa **9.–16.3.**

Esitysten teemat liikkuvat ystävyysten, yhteisten mui-
tojen ja kokemusten maaperällä. Pääesityksenä on koko
perheelle suunnattu quebécois–ranskalais–italialai-
nen Cargo. Merentuoksuinen
esitys yhdistelee nukke-, varjo-
ja esineteatteria sekä elävää
musiikkia. Unkarilaisen teatte-
rin Tarina sinimekkoisesta tytös-
tä puolestaan johdattelee kat-
sojan Picasson taulujen kiehto-
vaan maailmaan. Saksasta näh-
dään kaksi perheen pienimmille
suunnattua esitystä; Maa, kep-
pi ja kivi sekä Mitä punainen
tekee torstaina? Vauhdikasta,
jollei suorastaan pätkähullua
menoa tarjoilee tanskalainen
Diiva, joka on suunnattu nuoril-
le ja aikuisille. Ranskasta tulee
tänne maassamme harvoin näh-
tävää vesinukketeatteria. Pieni
tarina veneistä kerrotaan lähes
500 kiloa painavassa vesialtaas-
sa, jossa nukkeja liikutellaan pitkien bambukeppien pääs-
sä. Vesinukketeatterin juuret ovat Vietnamissa.

• Esitysaikataulut ja lisätiedot esityksistä löytyvät festivaalin netti-
sivuilta www.bravofinland.org.

Ankkoja Vuotalossa

Turkulainen tanssiteatteri ERI vierailee Vuotalossa Pekingin ankka ja kullan kimallus -esityksellä. Kaj Stenvallin ankkataulut lumosivat kaksi ERIn tanssijaa vuonna 1989. Sen jälkeen hahmot ovat riemastuttaneet teoksissa Duck, You ja DuckBOOM ja nyt Vuotaloonkin tulevassa Pekingin ankassa.

Turhamainen Pekingin Ankka haksahuttaa kullan ja kimalluksen perään. Monien seikkailujen kautta hän herää lopulta huomaamaan sen, mikä elämässä on tärkeintä –
aitous, rakkaus ja pyyteettömyys.

Esitys sopii koko perheen yli 3-vuotiaille ja se näh-
dään **1.3. klo 17**, liput 4 e. Lipunmyynti: 310 12000, vuo-
talo.lipunmyynti@hel.fi ja Lippupalvelu.

• **Vuotalo**, Mosaiikkitori 2, www.vuotalo.fi.

Näyttelyitä

PIXAR – 20 vuotta animaatioita

Taidemuseo Tennispalatsin kevät on omistettu anima-
tiolle. Näyttely esittelee yli 500 alkuperäistä taideteos-
ta, jotka havainnollistavat miten Pixarin elokuvien
rakastetut hahmot ja lumoavat maailmat ovat
syntyneet. Mukana on luonnospiirustuksia, maa-
lauksia, veistoksia ja elämyksellisiä tiloja.

Maailman johtaviin animaatiostudioi-
hin kuuluva Pixar perustettiin vuonna
1986. Ensimmäinen menestyselokuva
oli Toy Story, jota seurasivat muun muassa Ötö-
kän elämää, Nemoa etsimässä, Monsterit Oy,
Autot ja Rottatouille.

Vaikka Pixarin elokuvat ovat tietokoneanimaatioita,
perinteisen taiteen tekemisen keinot ovat silti keskeisiä.

2008 • 1 • Helsinki-info

Muuta menoa

Pääsiäissaari Korkeasaarella

Pääsiäissaari rantautuu Korkeasaareen **21.–24.3.** Saa-
ressa tutustutaan sammakoihin, joita uhkaa maailman-
laajuinen massasukupuutto. Amazoniassa ja Africasiassa
voi selvittää, miksi sammakot ovat tärkeitä, mitä löytyy
sammakko-apteekista ja miltä näyttää sammakon sisällä.

Tyynellä valtamerellä sijaitseva Pääsiäissaari tunne-
taan kukoistavasta kulttuurista, joka lopulta ajautui eko-
katastrofiin. Osoituksena muinaisesta loistosta saaren ran-
taviivaa koristavat edelleen jättimäiset kivistä veistetyt
Moai-patsaat, joita rakentaessaan asukkaat kuluttivat saa-
rensä luonnonvarat loppuun.

• Lisätietoja tapahtumasta saa www.paasiaissaari.fi -nettisivulta.

Maapallon puolesta

Nuorten Luontotalolla keskustel-
laan ympäristön tilasta maapallol-
la. Kevään aikana nuorille järjestetään
aiheeseen liittyviä tilaisuuksia, joissa
asiantuntijat puhuttavat torstaisin klo
18–20.30. Vapaa pääsy.

• **28.2.** Oikeuksia tuotantoeläimille? Mikä nykyisessä eläintuotannossa on vialla ja miten siihen tulisi puuttua: kuuluuko eläimille oikeuksia vai riittäkö eläinten suojelu? Alustajana Anima-
lian toiminnanjohtaja Kati Pulli.
• **27.3.** Rekka-autollinen luonnonva-
roja vuodessa – painaako? Onko luon-
nonvarojen kuluttamisella jokin raja? Aiheeseen johdattelee Satu Lähteen-
oja Suomen luonnonsuojeluliitosta.

• **Nuorten Luontotalo**, Mechelininkatu 36, p. 310 89038,
email: luonto.talo@hel.fi, <http://nuoriso.hel.fi/luontotalo>.

Stoan kirjavieraina tunnettuja teatterilaisia

Tapaa tunnetut teatterilaiset Kuukauden kirjavieras
-illoissa Stoan kahvilassa. Tilaisuuksiin on vapaa pääsy.
• **3.3. klo 17.30** Pekka Milonoff. Aiheena on Juha Itkosen
teos Kohti (Finlandia-palkintoehdokas vuonna 2007). Milo-
noff ohjaa kirjasta keväällä myös näytelmän. Hajonneen
perheen kahdesta sukupolvesta ker-
tova näyttämöversio saa ensi-iltansa
KOM-teatterissa 12.3. Milonoffia haas-
tattelee kirjailija Juha Itkonen.
• **7.4. klo 19** Ritva Valkama kertoo
useista suosikkiteoksistaan. Valka-
maa haastattelee kouluneuvos Kirs-
ti Mäkinen. ☺
• **Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus**,
Turunlinnantie 1, www.stoa.fi.

Kuva Jussi Aalto, kuvassa Ritva Valkama

Ilmaiset yleisöopastukset suomeksi ke klo 18, la ja su
klo 14; ruotsiksi joka kuukauden 1. ja 3. su klo 15; englan-
niksi joka kuukauden 2. su klo 15. Opastilaukset muina
aikoina p. 310 87003.

Suomi animoi!

Samaan aikaan Pixarin kanssa Tennispalatsissa nähdään
katsaus tuoreeseen suomalaiseen animaatiotaiteeseen.
Näyttelyssä on esillä muun muassa nuorten tekijöiden lyhyt-
filmejä, animoituja musiikkivideoita ja taideanimaatioita.

• **Taidemuseo Tennispalatsi**, Salomonkatu 15. Avoinna: ti–su klo 11–
20.30, ma suljettu. Liput: 7/5 e. Alle 18 v. ilmainen sisäänpääsy. Perjantaisin ilmainen sisäänpääsy kaikille. Näyttelyt ovat avoinna 27.4. saakka.

Kuva Miska Reimaluoto

Kuu on linttaan kävelty kengänkorko. Runoilta Stoassa to 28.2. klo 19. Kuvassa Tomi Rikkola, Taisto Reimaluoto ja Tuomo Kuure.

Saarikoskea sydämeen käyvästi

Joltain kantilta katsoen kuu on kuin linttaan kävelty ken-
gänkorko... Stoassa Kalevalan päivänä nähtävä railak-
kaan runollinen teatteriesitys perustuu Pentti Saarikos-
ken runoelmaan ”Hämärän tanssit”.

”Runoilta, virkistävä kuin katajapuska! Reimaluoto
pitää yleisön tiukasti otteessaan. Hänen tanssiparodian-
sa saisi Jorma Uotisenkin kateelliseksi. Rikkola tarttuu
milloin urkuharmoniin, milloin haravaan. Kuure komppaa
ja aina soi. Kolmikko myös laulaa ja jammailee. Se, joka
ei ole ennen Saarikosken runoja lukenut, ymmärtää nyt
kuulemaansa. Ja se, joka runouden jo tuntee, hyrisee tyy-
tyväisyyttään, että se tuonkin poimi.” (*Aamulehti, Maa-
rit Saarelainen*)

• **28.2. klo 19** Kuu on linttaan kävelty kengänkorko. Esiin-
tyvät Taisto Reimaluoto, Tomi Rikkola ja Tuomo Kuure, kes-
to 1 h, liput 12/8 e. Lipunmyynti: p. (09) 31012000, stoa.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta.
• **Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus**, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi.

Vaelluksia Nuuksiossa

Muirin taival on Nuuksiossa **4.–5.4.** ja **11.–12.4.** yli
15-vuotiaille tarkoitettu vaelluksenomainen matka
auriongonnoususta auringonlaskuun Se on matka ilman
määränpäätä, karttoja, kompassoja ja kelloja. Taival on kul-
kua sinne, minne vaistot osallistujia johdattavat. Ilmoittau-
tumiset 25.3. mennessä p. 310 89038. Hinta 15 e (ei sisäl-
lä matkakustannuksia). Järjestäjänä on Nuorten Luon-
totalo.

Newroz-maraton

Newroz tai nowrooz on yhdistelmä
kahdesta sanasta: new/uusi ja roz/
päivä- tai aikakausi. Newrozia juhli-
taan monissa kulttuureissa kevätpäiväntasa-
uksen aikaan. Juhla on tärkeä tapahtu-
ma muun muassa Afganistanissa, Arme-
niassa, Iranissa, Kirgisiassa, Uzbekis-
tanissa, monien maiden kurdialueilla
sekä osissa Pakistania, Intiaa ja Kiinaa.
Stoassa vastaanotetaan kevätpäivänta-
saus ja uusi vuosi kolmen päivän juhlil-
la 18.–20.3.

• **18.3. klo 18** Kurdien Newroz-juhla.

Kurdimusiikkia (vierailevat huippuyhtyeet Ruotsista ja
Saksasta), tanssia ja perinneruokia. Liput 15/10 e, ruoka-
maksu erikseen.

• **19.3. klo 18** Kaikkien yhteinen Nowrooz-juhla. Afganis-
tanilaista ja kurdimusiikkia, tanssia sekä itämaisia herk-
kuja. Liput 5 e, alle 12-vuotiaat ilmaiseksi, ruokamaksu
erikseen.

• **20.3. klo 18** Iranilainen uuden vuoden juhla Nowrooz.
Klassista ja perinteistä kansanmusiikkia, pop-musiikkia,
disco ja DJ, iranilaisia jouluruokia. Liput 20 e, alle 12-vuo-
tiaat 10 e (sisältää ruoka-annoksen ja ohjelman).

• Lipunmyynti p. 310 12000, stoa.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja
tuntia ennen ovelta.

• **Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus**, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi.

Talvipuutarha suljettu korjausten ajan

Helsingin kaupungin Talvipuutarhassa tehdään korjaustöitä 10.3. asti. Puutarha on suljettu yleisöltä töiden ajan.

Syksyllä tehty kuntokartoitus paljasti rakennuksessa rakennesyöpymiä, jonka johdosta nyt tehdään välttämättömät rakenteiden vahvistukset. Perusteellisempi remontti on tulossa parin vuoden kuluttua. Rakennuksen kuntoa on heikentänyt olennaisesti muun muassa vesi, joka on aiheuttanut syöpymiä kasvihuoneiden rakenteissa.

Talvipuutarha on kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokas teräs- ja lasirakennelma, joka on rakennettu pääosin käsityönä.

Edellinen laaja peruskorjaus rakennuksessa tehtiin vuosina 1975–1978.

Helsingin kaupungin talvipuutarha avattiin yleisölle 1.10.1893 ja kaupungin omistukseen Talvipuutarha siirtyi tasan 100 vuotta sitten.

Kuvassa osa Anu Torikan teoksesta Meno paluu -näyttelyssä.

Meno paluu

Jugendsalissa on 2.3. asti esillä kuvataiteilijoiden kertomus Pohjois-Karjalasta. Meno paluu kertoo miksi joku jää, toinen muuttaa pois ja kolmas palaa takaisin. Näyttely herättää pohtimaan laajemminkin valtakunnallista muuttoliikettä.

Meno paluu -näyttelyssä on 16 pohjois-karjalaisen taiteilijan töitä, ja se on osa Pohjois-Karjalan maakuntavierailua Helsinkiin vuonna 2008.

- Jugendsali, Pohjoisesplanadi 19, avoinna ma–pe klo 9–17, su klo 11–17, www.hel.fi/jugendsali.

Mika Waltarin juhlavuoden kirjoituskilpailu

Kirjailija Mika Waltarin syntymästä on syyskuussa kulunut 100 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi Helsingin kaupunki, Nuoren Voiman Liitto ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjallisuusarkisto järjestävät valtakunnallisen Mika Waltarin kirjoituskilpailun.

Kilpailussa on kolme sarjaa: kaikille avoin muistelmaja- ja esseesarja Minun Waltarini, nuorille suunnattu proosasarja Aiotko kirjailijaksi? sekä lasten sarja Kieku ja Kaiku.

- **Muistelmaja- ja esseesarjaan** osallistuvien odotetaan kertovan lukukokemuksistaan ja suhteestaan Mika Waltarin tuotantoon. Kirjoittaa voi esimerkiksi siitä, mitkä teokset ovat olleet itselle tärkeitä tai miten ja missä elämänvaiheessa on Waltarin tuotantoon tutustunut. Kaikille avoimen sarjan tekstien pituutta ei ole rajoitettu.
- **Nuorten proosasarjaan** odotetaan tekstejä, joissa peilataan omia ajatuksia ja toiveita kirjailijan työstä sekä kerrotaan mikä kirjoittamisessa viehättää. Mika Waltari on kirjoittanut myös Aiotko kirjailijaksi -ohjekirjan aloitteleville sanankäyttäjille.

Sarja on tarkoitettu 15–20-vuotiaille (vuosina 1988–1993 syntyneet). Teksti voi olla fiktiivinen tai omaelämäkerrallinen proosakirjoitus, aiheen käsittely on vapaa. Maksimipituus on 10 liuskaa. Kirjoitukseen merkitään nimimerkin yhteyteen syntymävuosi.

- **Lastensarjaan** odotetaan puhekielisiä tai murteellisia kuvatekstejä Kieku ja Kaiku -sarjakuviin. Miten Kieku ja Kaiku räp-

päävät tai heittävät läppää nykyslangilla? Kieku ja Kaiku on sarjakuvapiirtäjä Asmo Alhon ja kirjailija Mika Waltarin luoma sarjakuva, joka ilmestyi Kotiliedessä vuosina 1934–1975.

Sarja on tarkoitettu kaikille Suomen peruskoululaisille. Osallistua voi yksin, pareittain tai ryhmänä. Muista mainita ikäsi kilpailuvastauksessasi!

Kilpailuohjeet

Kilpailuun voi osallistua suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Kilpailutyöt kirjoitetaan koneella tai siististi käsin A4-kokoiselle paperille vain toiselle puolelle. Kilpailuun osallistutaan nimimerkillä. Mukaan liitetään nimimerkillä varustettu kirjekuori, joka sisältää kirjoittajan nimen ja yhteystiedot.

Kirjoitukset lähetetään 31.3. mennessä osoitteeseen Nuoren Voiman Liitto, Iso Roobertinkatu 29–31 A 4, 00120 Helsinki. Kuoreen tunnus ”Waltari” sekä sarjan nimi.

Palkinnot

Kaikissa sarjoissa jaetaan kolme palkintoa. Muistelmasarjan I palkinto on 1500 e, II palkinto 1000 e ja III palkinto 500 e. Nuorten sarjan kolme parasta saa 500 e ja lasten sarjan 100 e palkinnon. Voittajat julkistetaan palkintojenjakotilaisuudessa 19.9.

Saapunut aineisto talletetaan Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjallisuusarkistoon tutkimusta ja mahdollista julkaisukäyttöä varten.

- Lisätietoja saa <http://www.nuoreuvoimanliitto.fi/waltari.html> -sivulta.

Makupaloja kevään kiinnostavimmista tapahtumista, ole hyvä!

Helmikuu	
29.2. – 2.3.	Fillari, Kunto, Retki, Swingi o8
29.2. – 2.3.	Kalastus o8
Maaliskuu	
15	Viinin Ystävän Päivä
21 – 24	American Car Show
Huhtikuu	
3 – 6	OmaPiha o8
3 – 6	OmaMökki o8
3 – 6	Oma Koti o8
3 – 6	Asuntomarkkinat o8
3 – 6	Sisusta! o8
25 – 27	Lapsi o8
25 – 27	Model Expo o8
26 – 27	PetExpo o8

Katso lisätietoja www.finnexpo.fi

Helsingin Messukeskus

TEEMME TILASTA TILAISUUTESI.

Helsingfors info

Ljus och mörker. Skådespelaren Jussi Lehtons monolog utgår från Shakespeares sonetter och handlar om livet och döden, kärleken och skönhets förgänglighet.

Solo med sonetter av Shakespeare

Han låter orden flöda över publiken, han väcker tankar, känslor och minnen. Med hjälp av en stol och lite musik bjuder skådespelaren Jussi Lehtonen på ett ambitiöst program, en monolog med Shakespeares sonetter och temat är livet självt, kärleken, förgängligheten och döden.

Foton Leif Weckström

Patienterna på den svenska avdelningen på Forsby sjukhus har en medelålder som är över åttio år och många av dem är i ganska dåligt skick. De har samlats i ena ändan av den långa korridoren. Från balkongen skymtar kala träd och en blek sol. Någon ligger inbäddad i sin säng, en annan sitter i rullstol och en bräcklig kvinna håller en av skötarna hårt i handen.

Patienterna på långvården är inte den allra lättaste publiken att nå. Alla orkar inte följa med hela tiden, någon slumrar till medan en annan fäster blicken någonstans i fjärran, på träden och himlen som skymtar bakom Jussi Lehtonen.

– Men vi vet av erfarenhet att föreställningen tar tag, framkallar minnen och tankar. Det händer att patienten minns sig föreställningen eller musiken långt senare. Föreställningen bjuder samtidigt på ett avbrott i rutinerna, omväxling i vardagen, säger avdelningssköterskan **Margareta Berndtson** på avdelningen.

Som en ung Strindberg

Jussi Lehtonen är skådespelare på Kansallisteatteri och han har tillsammans med regissören **Pauliina Hulkko** byggt upp en föreställning som utgår från Shakespeares sonetter. Den är anpassad för anstalter som av olika orsaker inte har möjlighet att ta del av kulturevenemang.

Lehtonen började med att spela på finska och har turnerat på nästan 120 vårdinrättningar, äldreboenden, skolor och fängelser.

☎ **Direkt kontakt.** Jussi Lehtonen samtalar med var och en i publiken – både före och efter föreställningen.

– Men sedan tog kultursekreteraren i Mariehamn kontakt och undrade om jag inte kunde spela på svenska också, berättar han.

Den svenska versionen baserar sig på översättning av **Sven Christer Swan**. För föreställningen behöver han bara en stol och en cd-spelare för musiken. Själv ser han ut som en blandning av unge **Strindberg** och **Sibelius** i yngre år. Han fångar publiken.

I april på Rastis

Den svenska premiären hölls i maj i fjol på Odalgården i Mariehamn och Helsingfors nådde den i slutet av november då Lehtonen framförde sonetterna på Gustavsgård. Han har även gett monologen på de svenska avdelningarna på Stengårds och Hesperia sjukhus. Den 7 mars ger han monologen på Arbis och 6 april på Rastis. Däremellan spelar han i Sverige.

Kärlek är inte tidens narr har renderat Jussi Lehtonen utmärkelser som Årets ljuspunkt av TV1, Årets mentalvårdspris av föreningen för mentalhälsa i Finland och läkarföreningen Duodecims kulturpris. Föreställningen på 35 minuter ingår i det internationella nätverket Kultur ger hälsa och svenska kulturfonden har stött produktionen av den svenska versionen.

Lehtonen ska skriva en bok om sina erfarenheter med och sin respons på föreställningen.

– Strävan är att jag och publiken samtalar efteråt om föreställningen i synnerhet och livet i allmänhet. Ibland blir diskussionerna väldigt livliga, säger han.

• För att beställa föreställningen kan man kontakta honom per e-post: jussi.lehtonen@welho.com

Stadens stim i ord och bild

Chefen för stadsmuseet i Helsingfors, **Tiina Merisalo** har en hemlig hobby. Hon gillar att bonga miljöer, arkitektur och hus i gamla filmer om Helsingfors.

– Numera har jag inte riktigt tid men jag har alltid tyckt om att försöka identifiera både försvunna miljöer och miljöer som har förändrats, säger hon.

Tiina Merisalo ska föreläsa om Helsingforsarkitektur på film och hon nämner genast några filmer som bjuder på exceptionellt bra urval på temat.

– De fina filmklassikerna med kommissarie Palmu av **Matti Kassila** innehåller härliga miljöer. På en av filmerna finns till exempel Eklundska villan på Engelplatsen. Den finns tyvärr inte längre kvar, säger hon.

– En annan underbar arkitektonisk detalj som också förekommer i kommissarie Palmu, är det stiliga trapphuset på restaurangskolan Perhos hus på Meckelgatan. Huset ritades av **Aarne Ervi** och i filmen är det ett förfärligt rännande i trappan.

Merisalo ska prata om Helsingforsarkitektur på film i anslutning till Svenska litteratursällskapets föreläsningsserie i vår. Serien hyllar Helsingfors och den gemensamma rubriken är Helsingfors är en sång.

Merisalo föreläser den 3 mars. Samma kväll har **Jere Jäppinen** och **Gustav Nyström** rubriken Pianot tangerar Helsingfors historia.

Den 31 mars föreläser **Sven Hirn** med temat Från Wårdshus till Grand Hôtel medan **Anna-Maria Åström** har rubriken Restaurangminnen från helsingforsisk efterkrigstid till nutid.

Den 21 april svarar **Arne Toftegaard Pedersen** för föreläsningen Urbana odyséer – Helsingfors och 1910-talets prosa. **Trygve Söderling** har temat Staden hette Helsingfors.

Sista föreläsningarna hålls 26 maj. **Jessica Parland** har temat Bokägare i Helsingfors och **Georg Grotenfelt** Att filma i Helsingfors i anslutning till **Nils-Erik Wickbergs** och **Gunnar Björlings** livsverk. Tonfall, som är en film om Nils-Erik Wickberg förevisas. Samtliga föreläsningar börjar kl. 18. Inget inträde.

Foto Leif Weckström

Minnesvärd miljö. Trapphuset på restaurangskolan Perho hör till de arkitektoniska miljöer i finsk film som museichefen Tiina Merisalo ska berätta om.

Söndag på Rastis? Välj och vraka

Rastis på Nordsjö står för omväxlande program i vår och en hel del utspelar sig på söndagar. I programmet ingår föreställningar för både ung och gammal, kvinna och man och hela familjen.

Söndagen den 24 februari kl. 15 ges visföreställningen Lys min lampa som bjuder på visor av **Erna Tauro** och texter främst av **Tove Jansson**.

Den 9 mars kl 14 gästspelar Vanda teaterförening med **Astrid Lindgrens** Fästmö till låns som är en gammaldags fars. Samma söndag kl 18 uppträder Teater Tre från Sverige med Sailor & Pekka som är avsedd för barn i åldern 6–11. Sailor & Pekka handlar om vardagens mysterium, om upptäcktsfärden i kvarteret, om fantasin som nyckel till kreativitet, empati och förändring.

Fredagen den 14 mars kl. 13 och 18 spelar Bravo-barnteaterfestivalens franska gäster på Rastis. Théâtre d'Illusia ger

En liten berättelse om båtar. Föreställningen är en stämningsfull ordlös vattendockteaterpjäs som handlar om att ta livet i egna händer och lämpar sig för barn över 5 år.

Den 30 mars kl. 14 kommer Teater Pargashbjörnen till Rastis med **Dario Fos** Fjärilsmusen som handlar om den naive fåra-

herden som levtt ensam med fåren i bergen och som luras in i äktenskap med byns vackraste kvinna.samma söndags-eftermiddag gästspelar Unga teatern med Lilla Robinson – Jorden runt på 80 dagar. Föreställningen börjar kl. 17 och lämpar sig för barn som fyllt 2.

Den 6 april gästspelar Gotlands teater med klassikern **Klas Klättermus** för barn som fyllt 5. Pjäsen är lätt bearbetad för vår tid men sångerna, figurerna, spänningen och stämningen finns kvar.

☞ En liten berättelse om båtar.

I korthet

Hopp i galopp till bibban

Biblioteken i Helsingforsregionen bjuder på babypoetikalkalas i vår. I Helsingfors blir det babybokprat med rim och ramsor tillsammans med ordkonstledare Malin Fagerström. Babypoetikalkalas på svenska blir det onsdagen den 2 april kl. 17.30 på Tölö bibliotek och lördagen den 19 april kl. 11 på Drumsö bibliotek.

Salonger med saft och barnteater

Saftsalongerna på Verandan har bjudit in professionell barnteater och andra gästspel från både Sverige och Åland. Programmet är följande:

- **1 mars kl 13** Prof. Bluffos magiska laboratorium. Trollkarlen och clownen spexar och troller för hela familjen. För barn över 3 år och äldre.
- **15 mars kl 13** Gubben och Blomman. Svenskt gästspel med liten pjäs om kärlek, hopp och blommor. Från 3 år och äldre.
- **5 april kl. 13.** Klas Klättermus. Klassiker i nytappning med sånger och pepprade pepparkakor. Svenskt gästspel. Från 6 år och äldre.

Vinterblues på Sveaborg

Viapori Winter Blues heter veckoslutet då Sveaborg ljuder av blues. Det är tredje gången man ordnar vinterbluesfestivalen. Bluesfestivalen pågår i Tenaljen von Fersen.

- **Fredagen den 29 februari kl 20–24** står bland annat Wille and the Wolves och Aija Puurtinen & Outo Voima på programmet.
- **Lördagen den 1 mars** blir det först blues mellan 14 och 17 och då är även barn välkomna. På kvällen (kl.20–24) spelar Jo Buddy & Down Home King samt Honey B, & T-Bones samt Marjo Leinonen & Viranomaiset.

Jobb som Au pair?

Vad innebär det att jobba som Au pair utomlands? Om skyldigheter och rättigheter och en massa annan information om att jobba i familj i en miljö som kan kännas främmande och annorlunda. På Ung info för du veta mera. Tisdagen den 26 februari kl. 16!

Bravo! ropar barnen

Barnteaterfestivalen Bravo! pågår i Helsingforsregionen mellan 9 och 16 mars. Föreställningarna saknar ord och talat språk och är allegoriska. I Helsingfors är programmet följande:

- Fransk–kanadensiska produktionen Cargo på Gamlasgården 14.3 kl. 10 och 15.3 kl. 14.
- Ungerska produktionen Berättelsen om flickan i blå klänning på Annegården 13.3 kl 9 och 10.30, Nordhuset 14.3 kl 10 och 13 samt Malms kulturhus k15.3 kl. 13.
- Tyska teaterföreställningen Jord, käpp och sten på Stoa 13.3 kl. 10.
- Franska gästspelet En liten berättelse om båtar på Annegården 10.3 kl. 18, 11.3 kl. 9.15 och 10, 13.3 kl 9 och 10.30 samt Rastis 16.3 kl. 12 och 14.
- Danska Sofie Krog Teatern ger Diva på Malms kulturhus 12.3 kl. 10, Stoa 14.3 kl.13 och Nordhuset 15.3 kl. 17.

Kul på kurs. Ritva Karmi tycker det är härligt att lära sig hantera en dator. Lite umgänge kommer på köpet.

Kreativt kaos på kurs för seniorer

Stämningen är som hämtad ur en klass i lågstadiet. Samtidigt både upprymd och koncentrerad. Någon kikar över axeln på kompisen, en annan stiger resolut upp och går till en annan pulpet och en tredje ropar högt när övningen inte vill lyckas.

Men det är ett äldre sällskap som sitter i klassrummet, eller egentligen datasalen på Arbis Östra. **Brita, Gudrun, Ritva, Tora, Kurre** och **Göran** och några till deltar i en grundkurs som ger elementära färdigheter att använda en dator. De är pensionärer och inte längre i arbetslivet.

– De flesta har dator hemma. Ofta en dator som ”barnen” har gett för att de skaffat sig en ny och effektivare. Men många vill inte besvära vare sig barn eller barnbarn om råd och rön. På en kurs med folk i samma situation är det lättare att erkänna att man inte riktigt förstår. Dessutom är det mycket roligare att lära tillsammans, skrattar **Jutta Leffkowitsch**. Hon har dragit IT-kurser för seniorer i flera år och har rutin. Hon vet vad som behövs och hur hon ska lära. Data och IT är inte helt lätt att greppa om man aldrig har behövt redskapet i arbetslivet.

– Jag har arbetat med hälsokost och i guldsmedsbutik och aldrig behövt en dator, Men nu vill jag lära mig e-posta, sköta ärenden och framförallt googla. Det finns så mycket på internet, säger **Ritva Karmi**. Hon får medhåll av **Tora Berghäll**.

– Vi är alla lika ivriga att lära oss och det är så roligt. Jag har använt dator men har inte lärt mig öppna den. Därför har ungdomarna kommit för att öppna den. Men så bestämde jag att jag ska klara det själv, säger Tora Berghäll och koncentrerar sig på att kolla e-posten som klasskamraten skickat.

Jutta Leffkowitsch säger att det finns ett uppenbart behov av IT-kurser för seniorer. Många föredrar ett neutralt rum med ”klasskamrater” som kan lika lite i starten.

– Alla vill inte bli undervisade av barnbarn som är duktiga och snabba och kanske inte förstår att mom-

mo eller faffa inte är lika rappa i vändningarna. För många är ju till och med tangetbordet ett främmande föremål.

– Jag är faktiskt stum av respekt för att folk är så intresserade att lära sig nytt. Min äldsta elev var 86 och hade inga problem, säger hon.

IT-kurserna ordnas av Helsingfors stadsbibliotek och kostar ingenting. Träffpunkt Glaspalatset har regelbunden verksamhet och till exempel på Tölö bibliotek ordnas motsvarande grundkurs **27.3, 3.4, 17.4** och **24.4**. Anmälan på tfn **310 85025**.

- Följande kurs på Stoa ordnas i september.

Foto: Leif Weckström

E-post och google. Jutta Leffkowitsch ger basen för praktisk användning av datorn och hennes elever är motiverade. Det är inte alltid roligt att be barnbarnen om hjälp.

Mentorskap och passioner

Rådtorget på Verandan/Luckan på Simonsgatan 8 har i vår tagit fasta på tämligen varierande tema. Om mentorskap handlar programmet den 18 mars. En mentor är någon som fungerar som både vän och handledare. Marthaförbundet presenterar sitt mentornätverk för kvinnor.

Några veckor senare, den 1 april är det sommarverksamheter för barn och unga som Folkhälsan och andra finlandssvenska organisationer berättar om. Det blir information om läger, kurser och annan ferieverksamhet med tidtabeller, program, avgifter och platser.

Den 13 maj handlar om Passioner och relationer. Hur håller man lågan brinnande och parförhållandet i liv mitt i all vardagsstress. Är det huvudvärken som vinner över herdestunden? Tips och råd av experter på relationsproblematik och sexualfrågor.

- Rådtorgen börjar kl. 16. Ingen anmälan eller inträdesavgift!

Tusen och ett ord

Berättarfestivalen i Sandels i början av april lovar en magisk värld med berättelser, ordkonst, fabler, sagor och dikter. Tusen och ett ord fyller Sandels den 4 och 5 april och programmet innehåller alternativ som är avsedda för allt från barn och unga till vuxna och seniorer.

På programmet står bland annat Prins Enok och Prins Sessan, sagostunder med **Dan Söderholm**, premiär på realityshowen Trotsallt med Trots Allt, rapbandet Ensemble Extravagant, berättaren **Nick Dee Dahlström** från Sverige, Houseband med trubaduren **Jim Wideberg** och verkstäder, föreläsningar och interaktiva utställningar i hela Sandels. **Michelle Mattfolk** på Sydkustens landskapsförbund ger gera information på tfn **618 21220**.

Helt hus lastat med program

Mycket mer omväxlande kan det knappast bli. Under några intensiva timmar på eftermiddagen i början av mars håller Arbis öppet hus och bjuder in barn, unga och äldre på aktiviteter som pågår i och utanför huset.

På programmet står allt från improvisationsteatern Stjärnfall, Djungeltrumman, rytmworkshop och lektioner i discodans till luf-farslöjd och inspriationssession om forntida och medeltida dräkter.

Det blir bokprovning med smakprov på nya böcker och bokdoktorn, som reparerar trasiga böcker, är på plats. Ungdomscentralen bjuder på verkstäder med SingStar och Guitär Hero och räddningsverket parkerar en brandbil utanför Arbis. Utanför Arbis står också barnbokbussen och en polisbil. En dag med program för folk i alla åldrar. Och allt det här sker den 7 mars mellan klockan 14 och 19. Arbis finns vid Dagmarsgatan 3 och inträdet är fritt.

Medverkande är idrottsverket, kulturcentralen, räddningsverket, socialverket, stadsbiblioteket, konstmuseet, stadsmuseet, ungdomscentralen, utbildningsverket, Ung info i Luckan och Norr om stan!

Pop i topp?

Men för att stiga på listorna och nå toppen krävs en hel del. Till exempel behöver bandet ordentligt träningsrum.

Sandels svarar nu på efterfrågan. Från mitten av mars erbjuder Sandels bandutrymme för musikgrupper med unga musiker. Tvåtedjedelar av medlemmarna i bandet ska vara under 25 år. Repturerna är tre timmar och replokalen lämpar sig också som inspelningsstudio.

Vem och vilka band som får reptider bestäms före 14 mars. Bandtiderna är på måndagar, onsdagar och fredagar kl. 14.30–17.30 och 17.30–20 samt på torsdagar kl. 14.30–17.30, Ansökan ska vara fritt formulerad och den lämnas in senast den 7 mars. Posta, sänd e-post eller kom upp på ungdomsgården Sandels med ansökan. Adresen är Topeliusgatan 2 vid Tölötorg. E-posten på sandels@hel.fi

- Verksamhetsledare **Greta Storlund** kan berätta mera, tfn **310 64877**.

Talvisii braijauksii

Talvi rupee oleen parhaimmillaan, ku vaan snögee riittää, se ku ei aina oo niin saletti tääl stadin nurkilla. Lyysistäki on jo tarpeeks, et näkee braijaa koht myöhääinki illalla. Kandee siis funtsaa, mitä kaikkee kliffaa voi duunaa ulkona. Snadit skujaa tselil tai pulkal tai byggaa suojakelil linnaa tai lumiuk-koo. Meiän kulmil kundit skulaa kartsal jotain lätjän tapast. Joskus vaan tuntuu silt, et snadit ei nykysin oikeen kekkaa, mitä ne brassais, ku harrastukset on suurimmaks osaks ohjattuu toimintaa. En mä oo kunnan lumisotaa-kaa nähny moneen vuoteen, semmost ku kaks jengii flaidaa sovituil säännöillä. Mä ku onnistuin näit ihan ääneen meiän snadeille ihmetteleen, ni pikkukundit sano, et "viittiks sit kaveeraa, mitä sillon talvel ulkona duunattii, ku sä olit snadi." Tartti ihan rupee funtsaan.

Ekaks tuli tietty mieleen ne bulit lumilinnat, ku bygattii kim-pas koko talon kakarat. Sit pommitettii toisen linnan jengii, ku oli duunannu omansa niin lähelle, et varmaan ties osuvansa, ku vaan vastustaja sattu hollille. Friidut sai olla lumisodis messis vissii siks, ku tartteet-tii boltsien tekijöit. Vaik boltsit usein duunat-tii koviks ja jäisiks, ei ollu tarkotus satuttaa toista. Jos sattu joku haaveri, braijaus lop-pu yleensä heti. Skoilien pitskul oli lumari-en heitto kielletty ihan niinku nykysinki. Mut silti joku rohkee jänäs stikkaa lumarin valvovan maikan kotsaan. Siit ku jäi fakkii, joutu jodekan puhutteluun. Se olik sem-monen jodeka, et sitä studas kaikki. Hyvä oli, jos lumarin stikkauksest selvis pel-käl puhuttelul.

Jengii oli stadis snadisti nykyseen verrattuna, liikennettä ei nimekskää. Kakruja sen sijaan pitskuil riitti. Oli skutsei ja puistoi, ku voi käydä skim-baamas. Puistois oli vedust duuna-tut tselimäet. Mahatselil tai pahvin-biitil laskettii. Pääskylänkartsan jal-kakäytäväl oli mäki, ku vei Hämärlit alas Kaasikselle asti. Joskus skujat-tiin monel sparkkaril stogena, ja osa porukast seiso jalaksil.

Kundit byggas itelleen skrinna-ritselit. Ne oli talvisii mäkifudei, ku synty nurmareist ja laudanpätkest ja muistutti snadisti nykyajan ratta-reit. Täs vaihees tartti pikkukundeil-le ruveta selittää, mitkä nurmarit oli. No – monojen korkoihin kiinnitet-

tii neliskanttiset rautapalat, ku oli hole keskellä. Skrinnarin kanta pantiin kiinni siihen kantalapun holeen ja skrinnarin leuat ruuvattiin snadil avai-mel monon kärkeosaan tiukasti kii. Avain roikku kaulas skrinnaamisen ajan. Nurmareist tartti oikeen piirtää kuva, ku en osannu muuten selittää kunnol-la. Mun nurmikset oli ekaks niin bulit, et ne meni monojen yli monta senttii. Mut mä skrinnasin niil viel sillonki, ku mono meni saman verran yli nurmik-sen terän. Sit mä sain käytetyt hokkarit ja ku olin neljäntoista, mutsi slump-pas mulle kaunarit. Uusii skrinnareit ei tarttenu enää ikinä skaffaa. Ne pal-veli mua seuraavat viiskyt vuotta.

Ku kundit kesäsin skabas snadeil bilikoil santakasas, ni talvella ne duunas snadeil skimboi vedust. Jotkut sulatti parafiinii ja veisti skimban siit. Ne rakens snadin hyddan ja pani ne skimbat laskeen sen mäen. Skuffaa ei saanu ja se, kenen skimba hyppäs pisimmälle, vinnas skaban.

"Eiks lätäkää pelattu?" kysy kundit, ja mä kaveerasin, et pillerii skulattii enem-pi. Lätäkää skulattii yleensä ilman skrin-nareit pitskuil ja kartsoil ihan ku nyky-sinki. Mailat vaan duunattii ite ja lät-känä oli jääkokkare. Skrinnaaminen oli yleinen talven huvi. Brahis oli täyn-nä jengii, ku skrinnas ympäri kentsuu. Friidut tsittas kinokses kentsun laidal ja supis omii juttuja. Välil mentiin pukukop-pii huilaan, ja jos sattu oleen fyrkkaa, tsö-battii mukillinen lämmint mehuu. Ker-ran kundit londas Kalle Kulkevaist, ku sai pluggaa äkkii kinokses lampun alla, mut ei ilmatteeks tietenkää. Jännää oli.

Välil oli russareit. Friiduil oli vaa-leenpunan numerolipari, kundeil sini-nen. Koväänisist tuli musaa. Jengi skrinnas kentsun ympäri ja kyseli nume-roit. Ku hitattii pari, skrinnattii sen kans joskus jopa handu handus. Voi vaan arvaa, mimmot mustan pörssin kaup-paa niil lipareil käytiin, ku tartti saada sama numero, ku just sil tärkeel kundil oli.

Russareist riitti juttuu pitkään, ku kundeil rupee oleen koht ikää, vaik friidut kuulemma onki ihan tyhmii.

Kantsis järkkää russareit. Vois saada jengin liikkeelle.

Raija Tervomaa

Piirros Arto Myrskylä

Kirnuille nimeä

Pihlajamäessä, keskellä Helsinkiä, sijaitsevat Suomen vanhimmat hiiden-kirnut. Ne ovat vanhempia kuin viimeisin jäätiköitymiskausi eli yli 50 000 vuotiaita, mahdollisesti paljon vanhempiakin. Kirnuista isomman halkaisija on 6,9 metriä, suurin syvyys 1,6 metriä ja paino noin 6 tonnia.

Pihlajamäki-Seura järjestää kaupungin ympäristökeskuksen ja kaupun-ginmuseon kanssa avoimen kilpailun, jossa etsitään nimiä muhkeille hii-denkirnuille. Kisaan voi osallistua 30. maaliskuuta asti kaupunginosa net-tisivuilla www.pihlajamaki.info. Sivuilla voi tutustua myös hiidenkirnujen historiaan, geologiaan ja erilaisiin hiisiuskomuksiin. Kilpailulomakkees-ta löytyvät tarkemmat tiedot kilpailuun osallistumisesta ja palkinnoista.

Molemmat Pihlajamäen hiidenkirnut löytyivät 1990-luvulla. Kaupunki rakentaa keväällä kirnuille uuden katselutasanteen. Valitut nimet tulevat esille uuteen opastauluun ja suoja-aitoihin.

Kuva Sulo Savolainen

Kirnujen yhteyteen tulee katselutasanne.

Lukijakilpailu

Kuva Helsingin kaupunginmuseo, Väinö Kannisto, 1930

Luminen talvi Helsingissä 1930-luvulla innoitti kaupunkilaisia taiteileman lumiveistoksia.

Missä mahtoivat nämä karhut komistaa pääkaupunkia?

Vastaukset pyydetään lähettämään 20.3. mennessä osoitteella Helsinki-info "Lukijakilpailu" PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostitse helsinki-info@hel.fi -osoitteeseen. Muistakaa liittää vastaukseen myös postiosoitteenne.

Vastaus edellisen lehden kysymykseen

Viimeksi kysymyskuvassa suuri joukko helsinkiläislapsia täytti koko luistinradan noin vuonna 1950. Niin sanottujen suurten ikäluokkien ollessa lapsia ja nuoria oli luistinratoja huomattavasti nykyistä enem-

män. Kuvassa ollut rata sijaitsi Vuorimiehen puistikossa ja taustalla näkyivät Vuorimiehenkadun rakennukset numero 23 b ja 25, siis Korkeavuorenkadun kulmatalo.

Martti Helminen

Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Raili Mantila**. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme.

Kuva Helsingin kaupunginmuseo, Hugo Sundström

PalveluInfo

Palvelulinjat uudistetaan

Liikennelaitoksen palvelulinjoihin on tulossa useita muutoksia vuoden sisällä. Linjoja selkeytetään ja ne numeroidaan uudelleen postinumeroiden mukaisesti. Uudet linjanumeroinnit antavat vihjeen alueista, jolla pikkubussit ajavat. Liikenne kilpailutetaan ja samalla otetaan käyttöön uudet pikkubussit.

Palvelulinjojen bussit liikennöivät arkisin kello 8–16, ja ne on tarkoitettu kaikkien käyttöön. Reittien ja aikataulujen suunnittelussa on huomioitu erityisesti ikäihmisten, liikuntarajoitteisten ja lastenvaunujen kanssa liikkuvien tarpeet. Reitit kulkevat terveysasemien, neuvoloiden, vanhainkotien ja ostoskeskusten kaut-

ta. Matkan hinta on sama kuin muillakin HKL:n linjoilla.

Jotkut linjat tai reittien osat ajetaan vain, jos ajo tilataan etukäteen palvelunumerosta tai kuljettajalta.

Esimerkiksi palvelulinja P10, joka liikennöi Kallio–Koskelan alueilla, muuttui syksyllä kutsulinjaksi. Bussin saa nyt pysäkillä tilaamalla sen numerosta 231 23090 viimeistään tuntia ennen matkaa. Pysäkkejä on reitillä lähes 300.

- Kaikki palvelulinjat löytyvät HKL:n aikataulukirjasta, jota saa liikennelaitoksen palvelupisteistä sekä www.palvelulinjahkl.fi -nettiosoitteesta. Liikenneneuvonta p. 0100 111 palvelee ma–pe klo 7–19, la–su 9–17 (0,98 e+pvm).

Retkeilyvälineitä lainaksi

Kaipaatko retkelle keittimiä, rinkkoja tai vesikanistereita. Nuorten Luontotalon Wempaimistosta lainataan välineitä ensisijaisesti Helsingissä toimiville nuorisjärjestöille ja nuorten ryhmille sekä yksityisille helsinkiläisille nuorille. Lainamosta löytyy pikkuteltoja vaativille vaelluksille, makuualustoja, rinkkoja, retkikeittimiä, vesikanistereita ym. Talvikäyttöön voi lainata eräsuksia, ahkioita tai vaikkapa lumikenkiä. Henkilökohtaisia välineitä, kuten makuupusseja, ei lai-

naamosta löydy. Puolijoukkue- ja kymppitelttoja voi kysellä AV-lainamosta Hieta-niemenkadulta p. 310 89051.

Lainauksesta on sovittava etukäteen. Välineitä voi varata aikaisintaan kaksi kuukautta ennen laina-ajan alkua. Laina-aika on pisimmillään kolme viikkoa. Välineitä lainataan vain kotimaassa tapahtuvaan toimintaan.

- Wempaimistovaraukset numerosta 310 89038. Varaukset: Ma–to klo 9–19, pe klo 9–15. Noudot: Ma–to klo 17–19. Palautukset: Ma–to klo 15–17.

Rottapoika Stadissa

Piirtänyt ja käsikirjoittanut Arto Nyyssönen

• Arto "Artis" Nyyssönen on helsinkiläinen kuvittaja ja sarjakuvapiirtäjä. Hän on tehnyt lehtikuvituksia yli 20 vuotta muun muassa Helsinki-infoon.

Valkaman palo näyttelemiseen pysyy

Näyttelijä **Ritva Valkama** on tehnyt niin mittavan uran teatterissa, televisiossa, valkokankaalla, radiossa ja opettajana, että harva yltää vastaavaan. Ei olekaan ihme, että hän on kerännyt kiitosta yleisön lisäksi palkintoraadeilta. Hän vastaanotti elämäntyöstään hiljattain Helsingin kaupungin kulttuuripalkinnon ja vuonna 2000 teatteritaiteen valtiopalkinnon. Vaikka hän jäi eläkkeelle 15 vuotta sitten, ei palo teatterin tekemiseen osoita hiipumisen merkkejä.

”Voisi kai sitä nauttia kotonakin eläkepäivistä, mutta pirteämpänä pysyy kun käy töissä, ainakin näissä töissä. Kun pääsin eläkkeelle Lilla Teaternista, ei minulla ollut aikomustakaan lopettaa näyttelemistä, vaan jäin ikään kuin freelanceriksi. Se tuntui mukavalta, koska kuulun sukupolveen, joka on tehnyt koko ikänsä töitä teattereissa kiinnityksellä.”

Valkaman vapaaherrattaren vuosista on hauskannut leijonanosan suursuosittu Kaupunginteatterin näytelmä Kvartetti, jossa hän näyttelee ikääntynyttä oopperalaulajaa. Saman teatterin Täti ja minä -näytelmässäkin hän pureutui elämän ehtoapuolen teemoihin.

”Vanhusten yksinäisyys ja muut vanhuuden teemat tuntuvat olevan nyt tapetilla, ja toki ne koskettavat itseänikin. Vaikka Kvartetti on mennyt yli kuusi vuotta, on sitä yhä kiva näyttellä, ja tuntuu mukavalta, kun sali on joka kerta täynnä. Olen sellainen, että yritän aina löytää rooliin jotakin uutta. Eivät sitä varmaan muut huomaa, mutta saan itseleni uutta ajatusta. Nyt on paljon vanhojen ihmisten rooleja, naisillekin, mikä on ihan tervetullutta.”

Valkama on ehtinyt eläkevuosinaan myös KOM:in Punahukkaan ja Kansallisteatteriin Kis-

sa kuumalla katolla -näytelmään. Vaikka hän on näytellyt lukuisia vakavia rooleja aina **Genetin** Piikojen Solangesta **Canthin** Sylviin, on hän sieltään koomikko.

”Olen koomikon tytär, joten olen saanut sen luultavasti perinnöksi jo geeneissä. En ajattele, että maailma on hirveän hauska paikka, mutta jos saan tekstin eteeni, niin kyllähän sieltä yleensä se koominenkin puoli löytyy. Koomikon leiman sain televisiosta, erityisesti Parempi myöhään -sarjasta. Ihmiset tulevat hämmästykseni yhä antamaan palautetta Iines ja Aku -numerosta.”

Niiauksia kipsipäille

Ritva Valkama saapui 6-vuotiaana näyttelijävanhempiensa **Reino** ja **Karin Valkaman** mukana Lahdesta Helsinkiin. Hän asui täällä teatterikoulun loppuun asti ja suuntasi sitten pariaksi vuosikymmeneksi Tampereen Teatteriin ja Hämeenlinnan Kaupungin Teatteriin. Puoliso **Pertti Palolla** oli kiinnitys samoissa teattereissa. Hämeen-vuosi-na perheeseen syntyivät **Riitta-Mari**, **Sanna-Kaisa** ja **Maiju**. Nykyisin nuorimmat tyttäret asuvat vanhempiensa tavoin Helsingissä ja keskimäinen on jatkanut vanhempiensa suvuissa periytyntä näyttelijän ammattia.

”Emme silti muodosta mitään dynastiaa. Kun olen näytellyt Pepen tai Sanna-Kaisan kanssa, ovat ihmiset kyselleet millaista se on. Ei se ole sen kummempaa kuin muulloinkaan; tuntee vain vähän paremmin kanssänäyttelijänsä.”

Kun perhe vuonna 1975 muutti Helsinkiin, sulkeutui Ritva Valkaman elämässä yksi ympyrä. Työpaikka, Kaupunginteatteri, sijaitsi aivan lapsuusmaisemissa.

”Muistan kuinka pelasimme lapsena Hakaniemenkadulla neljää maalia. Katu tuntui hirveän isolta, ehkä siksikin, että sodan aikana ja sen jälkeen ei ollut juuri autoja. Nyt kun ajan paikan ohi, ajattelen, että noin pieni pätkäkö se onkin. Vähän haikeudella ajattelen niitä taloja, joita ei enää ole – Areena-talo ja halli sentään ovat säilyneet, kuten Hakaniemen kortteli ja torikin.”

Sittemmin Valkama on kotiutunut puolisonsa kanssa Töölöön taitelijakoti Lallukkaan.

”Niiaan melkein joka kerta kun menen **Juho** ja **Maria Lallukan** kipsipäiden ohi. Juho Lalluka on ollut kerta kaikkiaan suuri ihminen, kun on lahjoittanut tontin ja rakennuttanut sille talon taiteilijoille. Pidämme silloin tällöin yhteistilaisuuksia, mutta taiteilijakodin railakkaista vuosista olen lukenut vain kirjoista.”

Tarkkaa kirjanpitoa

Ritva Valkama tunnustautuu intohimoiseksi kirjojen ystäväksi. Hän lukee sujuvasti kotimaisten lisäksi englanniksi ja silloin tällöin saksaksikin. Hänen lempipaikkansa Helsingissä, Akateeminen kirjakauppa, liittyy sekin lempiharrastukseen.

”Olemme onnekkaita, kun meillä on niin hyvä ja iso kirjakauppa. Minulla on kirjojen ostamisen intohimo. Kyllä minä niitä luenkin, mutta kirja voi joutua makaamaan hyllyssä kymmenen vuotta, ennen kuin kerkiän siihen asti. Olen hyvin järjestelmällinen. Jaan kirjat luokkiin fakta, muistemat, romaanit sekä jännärit, ja minulla on aina kirja meneillään kustakin luokasta. Kirjoitan vihkoon muistiin ostamani kirjat ja viivaan yli lukemani. Toiseen vihkoon kirjoitan arvion kirjoista ja kolmanteen kerään sitaatteja.”

Valkama kertoo perineensä isältään lukuinnostuksen – kuten valtavasti kirjojakin.

”Minulle kirja on esineistä kaikkein paras. Meillä ei ole pöydillä hienoja asetelmia, vaan korkeintaan kirjoja. Tai on niitä kaikkialla muuallakin. Olen jo pitkään yrittänyt työntää kirjoja tyttärillemme, mutta hekin huokaavat, että tilat ovat rajalliset.”

Tärkeitä esineitä Valkamalle ovat myös televisio ja tallentava digiboksi, koska hänen lempiharrastuksiinsa kuuluu televisiosarjojen katselu.

”Perustelen sitä kielten opiskelulla! Luin yliopistossa pari vuotta englantia. Ja myöhemmin aloittelin venäjääkin – huonolla menestyksellä. Mutta siinä on syy katsella venäläistä saippuaoperaa. Pöimän sieltä sanoja ja opettelen ääntämistä.”

Vaikka vapaillat kortilla ovatkin, kertoo Ritva Valkama koettavansa päästä jokaiseen **Minna Canth** -seuran tapaamiseen.

”Se on ainoa seura, johon kuulun. Siellä on mukava tavata eri alojen ihmisiä. Kunnioitan suuresti Canthin työtä ja koko elämää. Kun mietin kaikkea sitä, mitä hän ehti tehdä, en voi kuin todeta, ettei sellaisia olekaan kuin hän.”

Kuinka ollakaan, moni sanoo Ritva Valkamasta aivan samoin.

Tiina Kotka

➤ *Ritva Valkama on näytellyt Kaupunginteatterissa 25 produktiossa. Niistä suosituin, Kvartetti, kerää täysiä saleja jo seitsemättä vuotta. ”Nykyään on vanhojenkin rooleja”, iloitsee Valkama Eila Hiltusen Polyfonia-teoksen äärellä.*

Kuva Jukka Uotila